

B
E
R
C
E
S
T
E

Prof. Dr. İoanna Kuçuradi

Bir kişiyi ele veren değer yargıları değil, değerlemeleridir -fiilen yaptıkları, ortaya koydukları, yaşadıklarıdır.

ışındekiler

- 3 Duayen Filozof İoanna KUÇURADI
- 4 Kuçuradi'den Kesitler
- 6 İnatla Umutluyum. Bu Bir Yaşam Biçimi.
- 7 Tek Bir Eylem Erdemi Sağlamaz, Tek Bir Kırlangıçla Yaz Gelmediği Gibi - Sibel KAŞ (10/E)
- 8 Tek Ödevin Kendin Olmaktır - Nisanur ÜNER (10/F)
- 9 Manasız Hülya - İrem Eda ÇELİK (10/E)
- 10 Varlık Zihin Bilgi Üçlüsü - İrem Eda ÇELİK (10/E)
- 11 Hakikati Aramak - Halime EREĞİZ (10/C)
- 13 İnanmak ve Bilmek - Zeynep Neva YAKIN (10/E)
- 14 Tanrı'nın Varlığına İnanmakla Varlığını Bilmek Arasında Nasıl Bir Fark Vardır? - O.Ümit SÜREN (10/B)
- 15 Herkes Yüzünü Garp'a Da Dönse Güneş Her Zaman Şark'tan Doğar - Emirhan ŞAHİN (10/E)
- 18 Sessizliğin Çiçeği - Melike Betül HAN (12/E)
- 19 Yüklerin Ardında Kayıp Benlik - Melike Betül HAN (12/E)
- 20 Yamamba - Sena KAĞNICI (12/D)
- 21 Bir Adam Bir Kadın ve Son Kadın - Aişe Nur TORUN (12/C)
- 22 Uçurumdan Düşmek Yerine - Aişe Nur TORUN (12/C)
- 23 Yok Oluşun Peşinde - Melike Betül HAN (12/E)
- 24 Anneme - Melike Betül HAN (12/E)
- 25 Agape / Sevmem, Dinlemem - Sarı Kedi
- 26 Bir Veda - Bensus KARADEMİR (12/C)
- 27 Arslanhane Camii'ndeki Süslemelerde Geogebra Geometrisi - Halime EREĞİZ (10/C)
- 28 Safsata - Şevval TAŞDELEN (9/B)
- 29 Edebi Metinlerin Gücü: Harry Potter Örneğiyle Kitapların Değeri - Melis Nisa DEMİR (9/E)
- 30 Büyük Emu Savaşı
- 31 Dünyayı Değiştirmek İçin En Güçlü Silah Eğitimdir
- 32 Doğanın Gizemi
- 33 Evrensel Ahlak Yasası Var Mıdır?
- 34 Benim Felsefem 10/D
- 35 Benim Felsefem 10/E
- 36 Bi' Film Daha
- 37 Kitap Seçkisi - Ahmet Enes Bulut (10/A)
- 38 Beyin Yakan Sorular - Kaan ÇAKIR (12/B), Mustafa GENÇER (12/C), B.Nuray GÜNEY (12/C), Erdem YÜCEL (12/E), S.Buğra ERSOY (12/E)
- 40 Beyin Yakan Cevaplar - Kaan ÇAKIR (12/B), Mustafa GENÇER (12/C), B.Nuray GÜNEY (12/C), Erdem YÜCEL (12/E), S.Buğra ERSOY (12/E)

DUAYEN FİLOZOF İOANNA KUÇURADI

“İnsanlık onuru sizin başınıza gelene değil, başkasının başına gelen “bir şeye” karşı sizin nasıl tavır aldığınızdır.”

“Bütün fikirlere saygı.

Hayır Efendim!

Fikirler saygı konusu değildir, insanlar saygı konusudur.

Fikirler değerlendirme konusudur.”

bir

“Şunu unutmamak gerekir ki yaşamda çoğu zaman bir durumun, bir olayın, bir eylemin karşısında değil, bir insanın karşısında bulunuruz. Ve önemli olan da bunu bilmektir.”

ömür

“Bir kavram ne zaman tehlikeli olur? İçeriği bulanık olduğu halde, herkes bu kavramı bildiğini sanınca.

Korkarım, insan hakları tehlikeli bir kavram olmuştur bile.

Felsefe onları yeniden ele almalı, içeriklerini didiklemelidir.”

felsefe

“Soyluluk, insanın nereden geldiğine değil,

insanın nereye doğru gittiğine bağlıdır.”

“Bağımsız yargılarda bulunmak pek az kişinin ayrıcalığıdır.

Diğerlerini otorite ve örnek yönetir. Başkasının gözüyle görürler, başkasının kulağıyla dinlerler.”

hayat - ilk ödül

neden felsefe?

annem - denge

Etrafından çok kitaplarına meraklı olduğunu söylüyor: "Çok edebiyat kitapları okuduğumu hatırlıyorum... Öğretmenlik benim gözümde kutsal bir meslektir. Benim de bu bilinçte olan öğretmenlerim oldu. Fizik-matematik öğretmenim bir "Bilimseverler Çevresi" kurmuştu. Edebiyatı sevdiğimi bilen bu öğretmenim, benden bu çevreye edebiyatla ilgili bir çalışma sunmamı isteyince, itiraz edip bilimsel bir konuda, atomla ilgili bir kitabı sundum. Bundan sonra o da bir şiir okuma yarışması düzenledi. Birinci olunca, hayatımın galiba ilk ödülünü aldım! Kocaman bir Michelangelo kitabı! Kişilerin yalnızca bilim konusunda eğitilmesinin, insanlaşmak için yeterli olmadığını farkında olan bir öğretmendi fizik-matematik öğretmenimiz..."

"Beni ortaöğretim yıllarımdan beri çok rahatsız eden, her gün sayısız örneklerini yaşadığımız bir olgu, farklı insanların aynı şeyi farklı değerlendirmeleridir. Kimisinin 'iyi' dediğine bir başkası 'kötü' diyor. Bu da pek tabii ki, farklı sonuçlar yaratıyor. Ailem felsefe okumama ne dedi? Babam, tek çocuk olduğum için eczacı olmamı istiyordu. Bunun benim için bir güvence olacağını düşünüyordum. Bugün yeni çalışma alanları açıldıysa da 'Felsefe para getirmez' düşüncesi, bugün gibi, o zaman da yaygındı. Oysa medyada ve reklamlarda çalışacak olanlar, felsefeyi 'çift anadal' olarak okuyup işlerini bu donanıyla yaparlarsa, şu anda şikâyet ettiğimiz birçok olayın azalmasına katkıda bulunabilirler." Peki, felsefenin en çok nesini sevmiştiniz? Yanıtı: "Felsefe, başka birçok şeyin yanında, bana, baktığım şeyi görebilmeyi, çoğu zaman anlayabilmeyi, doğru bağlantılar kurabilmeyi sağladı, sağlıyor."

KUÇURADI'DEN KESİTLER

haklar - engel mi?

kaliteli insan

Bu yolun birden çok caddesi ve çok sayıda sokakları var. Burada ben yalnızca birkaçına parmak basayım: 'Kendine' hakim olabilmek, çevrenin-modaların-reklamaların pompalamaya çalıştığı ihtiyaçları duymamak, olan bitenler hakkında felsefi değer bilgisiyle kafa yormak, bu bilgiyi eylemde bulunurken hesaba katmak. Bilmek, amaçlı davranmak, kendine hakim olmak, değerlendirmek, tercihler yapmak, konuşmak-yazmak, fikirler getirmek, kavramlar oluşturmak, dünyaya değer boyutunu katmak, anlam görmek... Bunlar sırf insana özgü özelliklerdir. Benim 'insanlaşma'dan anladığım: etik değerlerin farkında olmak, eylemde bulunurken bunları hesaba katmak, kişilerarası ilişkilerde birisine yapılan eylemi yapana bir şeyler 'dönsün' diye yapmamak.

"Ulaşılmak istenen hedefleri insan haklarını da hesaba katarak koymak çok önemli. Ve bu mümkün. Zorluklar, böyle konmuş hedefleri gerçekleştirmeye girişince başlıyor. İnsan haklarını korumanın önemini bilmeyenler, onları 'yollarında bir engel' sayabiliyor. Öneminin gerçekten farkına varılmasının yolu ise, doğru dürüst bir insan hakları eğitimi... 'Senin de bir gün ihtiyacın olabilir' cümlesini birisine söylemenin ona hakaret etmek olduğunu düşünüyorum. Çünkü bu ifade insan haklarını, insan olmanın bir gereği olarak korumayı teşvik etmiyor, koruyani, insan haklarını kendi çıkarı için korumasını teşvik ediyor. Benim yaptığım bir gözleme göre, insan haklarını bilmek isteyen insanların sayısı gitgide artıyor."

değer - değişim

"İnsanlar değil de moda olan davranışlar değişti. Bu değişim hem olumlu hem de olumsuz davranışlarda oldu. Postmodernizmin sürüklediği yerlerin sınırlarına toslayıp duruyoruz insanlık olarak: 'Anything goes/Ne olsa olur.' Bir insan tanımadığı bir insanı, rastgele, neden öldürür? Siz anlıyor musunuz? Ben anlayamıyorum. Bu tür vakalar gitgide artıyor. Neden? Böyle davranışları cezaevine koymakla iş bitmiyor. Bu konuda araştırma gerekli. Değerler ise değişmedi, çünkü değişmez. Değişen, değer yargılarıdır, yani grupların 'iyidir-kötüdür' dedikleri, kültürel değer yargıları."

ÜYE OLDUĞU KURULUŞLAR

**İoanna Kuçuradi, aralarında;
Türkiye Felsefe Derneği (kurucu
üye, 1974-1980 arasında genel
sekreter ve 1980'den bu yana
başkandır)**

**Afro-Asya Felsefe Derneği
(2010'dan beri başkandır)**

**Uluslararası Felsefe Toplulukları
Federasyonu (FISP, 1983'ten beri
yönlendirme komitesi üyesi, 1988-
1998 arasında genel sekreter,
1998-2003 arasında başkan ve
2008'den beri onursal başkan),**

**Yüksek İstişare Konseyi
Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık
İnsan Hakları (1994-1996 arası
başkan)**

**Uluslararası Felsefe Enstitüsü,
Paris (2014-2017 yılları arasında
başkan ve o zamandan bu yana
onursal başkandır)**

**Türkiye İnsan Hakları Ulusal
Danışma Konseyi (2002-2005)**

**Avrupa Irkçılık ve Yabancı
Düşmanlığı İzleme Merkezi**

Viyana (Gözlemci, 2004-2007)

**BM İnsan Hakları Eğitimi Türkiye
Milli Komitesi (1997-2005 arası
başkan) bulunan çeşitli dernek ve
kuruluşların üyesidir.**

ÖDÜLLER

- Goethe-Madalyası (1996)
- 2024 - Cumhuriyetin Aydınlik Yüzleri
- Onursal doktor, Girit Üniversitesi, Yunanistan (1996)
- Türkiye Bilimler Akademisi Ödülü (1996)
- Hacettepe Üniversitesi Bilimsel Başarı Ödülü (1994-1995 ve 1995-1996)
- Onursal doktor, Universidad Ricardo Palma, Lima, Peru (2000)
- Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Basın Özgürlüğü 1999 Ödülü (2000)
- Grosses Verdienstkreuz des Verdienstordens der Bundesrepublik Deutschland Almanya Liyakat Nişanı Şövalye Komutanı (2001)
- Mansiyon Ödülü, UNESCO İnsan Hakları Eğitimi Ödülü (2002)
- Huésped Ilustra de la Ciudad de La Habana (2002)
- Mustafa N. Parlar Bilimsel Başarı Ödülü, Parlar Vakfı Bilim Ödülü, Ankara, Türkiye (2003)
- UNESCO Aristoteles Madalyası (2003)
- Diyarbakır Tabipler Birliği Barış, Dostluk ve Demokrasi Ödülü (2004)
- Laik Hümanizm Konseyi Gezegensel Hümanist Filozof Ödülü (2005)
- Onursal Üye, Türkiye Bilim Akademisi Topluluğu, İstanbul (2015)

“İnatla Umutluyum. Bu Bir Yaşam Biçimi...”

Prof. Dr. İoanna Kuçuradi

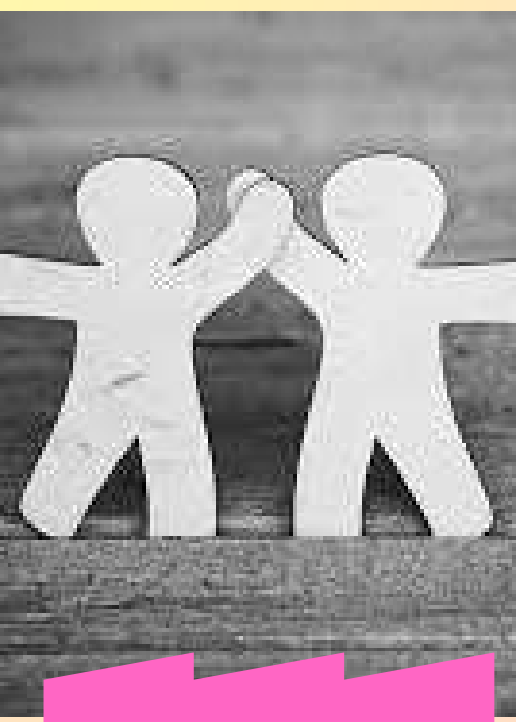
Günümüzde gitgide yayılan ve çelişkili bir ifadeyle “medeni ilkelik” dediğim olgunun temelindeki ana düşünsel nedenlerinden biri, “hak” ile “çıkarcı” arasındaki farkın yeterince görülememesidir.

İkibindördüzyüz yıl önce Sokrates’in yaptığı ama üstünde durmadığı hak tanımına göre “hak” derken kastedilen, bu hak kimin hakkıysa, ona muhakkak verilmesi gereken bir şeydir-bir “borç” olan ve geri verilmesi gereken bir şey.

“Çıkar” ise kimin çıkarıysa, onun hak ettiğinden daha fazlası, başkasından/başkalarından eksilen daha fazlasıdır. Çıkar kavramı çatışmayı içerir. Çıkarlar çatışır.

“Ortak çıkarlar” da başkalarının ortak olan ya da olmayan çıkarlarıyla çatışır.

Dünyamızda barış isteyenlerimizin “hak” ile “çıkarcı” arasındaki farkı görmesi ve bunun etik gerçekleri üzerinde düşünmesi gerekir.

"ERDEM" BİR BÜTÜNLÜKTÜR

Erdem, süreklilik gerektirir. İnsan, bir gün dürüst davranıp ertesi gün yalan söylediğinde, dürüst biri olarak anılamaz.

Ya da bir gün cömert davranıp diğer gün bencilliği seçtiğinde, cömertlik o kişiye ait bir erdem olmaktan çıkar.

Bu bağlamda erdem, yalnızca bir davranış değil, bir karakter özelliğidir; tutumdur, alışkanlıktır.

Aristoteles'e göre erdem, doğru olanı hem bilmek hem de uygulamakla başlar, ama asıl gücünü sürekli olarak uygulanmasından alır.

Örneğin, bir öğrencinin sınavda kopya çekmemesi doğru bir davranıştır. Fakat bu, sadece bir kereye mahsusa ve başka zamanlarda bu ilkeye uymuyorsa, dürüstlükten söz etmek güçleşir.

Aynı şekilde, bir insan bir gün sokakta aç bir çocuğa yemek almış olabilir. Bu onun iyi bir insan olduğunu gösterebilir; fakat bu davranış, onun genel yaşam tarzıyla örtüşmüyorsa, bu iyilik erdemden çok bir anlık duygusal tepkidir.

"TEK BİR EYLEM ERDEMİ SAĞLAMAZ, TEK BİR KIRLANGIÇLA YAZ GELMEDİĞİ GİBİ."

Hayatımız, seçimlerimizle şekillenir. Ancak her doğru seçim, bizi erdemli bir insan yapmaz. Bazen birine yardım ederiz, bazen bir gerçeği savunuruz, bazen de sessiz kalmamız gerekirken konuşuruz.

Bu davranışlar, tek başlarına değerli olsa da bir bütüne dönüşmediği sürece erdem adını tam anlamıyla hak etmezler.

Afşar Timuçin'in "Tek bir eylem erdemi sağlamaz, tek bir kırlangıçla yaz gelmediği gibi." sözü, bu gerçeği çarpıcı bir benzetmeyle dile getirir.

Yaz mevsimi nasıl ki tek bir kırlangıçla başlamazsa, erdemli bir hayat da tek bir iyi niyetli davranışla kurulmaz.

"ERDEM" BİR SÜREKLİLİKTİR

"ERDEM" BİR DURUŞTUR

"ERDEM" BİR YOLCULUKTUR

Erdem, zorluk anlarında da devam edebilen bir duruştur.

Mesela adaleti savunmak, kolay zamanlarda değil; baskı altında, haksızlığa uğramış biri için risk olarak yapıldığında anlam kazanır.

Cesur olmak, korkmadığımızda değil; korkmamıza rağmen doğru olanı seçtiğimizde ortaya çıkar.

İşte bu tür davranışlar, kişinin iç dünyasında kökleşmiş bir erdem anlayışını yansıtır.

Afşar Timuçin'in sözü, bize bir hatırlatma niteliğindedir: Kendimizi tek bir iyi davranışla kandırmayalım.

Gerçek erdem, hayatın her alanında, her zaman ve her koşulda kendini gösteren bir duruş ister.

Bizi erdemli yapan şey, sadece ne yaptığımız değil, neyi sürekli olarak yapmayı seçtiğimizdir. Tıpkı yazın gelmesi için birden fazla kırlangıcın gökyüzünde dans etmesi gerektiği gibi, insanın iç dünyasında da erdemin yerleşmesi için tekrar, tutarlılık ve içtenlik gerekir.

Erdem bir yolculuktur; uzun, sabırlı ve kararlı bir yürüyüştür. Ve bu yürüyüşte atılan her adım, insanı kendine biraz daha yaklaştırır.

TEK ÖDEVİN KENDİN OLMAKTIR

"Tek ödevin kendin olmaktır. Güçlü ol! Yoksa büyümek için hep başkalarını kullanmak zorunda kalırsın."

Bu söz, hem bireysel varoluşa dair hem de etik sorumluluğa yönelik güçlü bir çağrıdır. Yalnızca kişisel gelişimi değil, insan olmanın anlamını da merkeze alır. Sözün üç temel eksenli vardır:

1) Kendin Olmak 2) Güçlü Olmak 3) Başkalarını Kullanmadan Büyümek

Bu denemede her bir kavramı felsefi bakış açısıyla ele alarak bu derin cümleyi anlamaya çalışacağız.

"Kendin Olmak": Varoluşun Temel Ödevi

Kendin olmak, sanıldığı kadar basit bir eylem değildir. Toplumda çoğu birey, başkalarının beklentileriyle şekillenir; moda akımları, sosyal normlar, aile baskısı ya da arkadaş çevresi kişiliği biçimlendirmeye başlar. Bu noktada **"kendin ol"** çağrısı, bireyin kendine dönmesi gerektiğini anlatır.

Varoluşçu filozof Jean-Paul Sartre'a göre insan, önce vardır, sonra kendini tanımlar. Yani insan, doğuştan bir kimlikle gelmez; kim olduğunu kendi seçimleriyle belirler. Bu nedenle **"kendin olmak"**, sürekli bir inşa sürecidir. Yalnızca isteklerini değil, sorumluluklarını da üstlenmeyi gerektirir.

Søren Kierkegaard ise bu süreci **"özgünlük"** olarak tanımlar. Birey, toplumun sahte rollerini reddetmeli ve kendi içsel hakikatine sadık kalmalıdır. Gerçek özgürlük, başkalarının değil, kendi iç sesinin rehberliğinde yaşamaktır. **"Kendin ol"** sözü, bu anlamda bireyin özünü keşfetmesi ve onunla tutarlı yaşaması gerektiğini hatırlatır.

"Güçlü Ol!": İçsel Dayanıklılık ve Ruhsal Olgunluk

Bu söze göre kendin olmak, bir ödevdir; ancak bu ödevi yerine getirebilmek için içsel bir güç gerekir. Bu güç, sadece fiziksel ya da maddi değil, aynı zamanda ruhsal ve zihinsel bir dirençtir. Güçlü olmak; kararsızlıklar karşısında sabit durabilmek, zorluklar karşısında yılmamak, yalnızlığa göğüs gerebilmek ve kendi değerlerinden vazgeçmemektir.

Friedrich Nietzsche'nin **"üst insan"** kavramı, bu noktada anlam kazanır. Üst insan, kendi değerlerini yaratabilen, sürüden ayrılabilen, kendi yolunu çizebilen insandır. Böyle bir birey, dışsal otoritelerden değil, kendi iradesinden beslenir. Güçlüdür çünkü zayıf arzularının, korkularının ve başkalarının onayının esiri değildir.

Stoacı filozoflar da içsel gücün önemine sıkça değinmişlerdir. Marcus Aurelius, Epiktetos gibi düşünürler insanın başına gelen olaylara değil, o olaylara verdiği tepkiye odaklanması gerektiğini söyler. Gerçek güç, dış dünyayı kontrol etmek değil; kendi iç dünyasını yönetebilmektir.

"Yoksa Büyümek İçin Hep Başkalarını Kullanmak Zorunda Kalırsın"

Bu cümle, hem ahlaki hem de psikolojik bir uyarı taşır. Gücsüz birey, kendi başına gelişemediği için çevresindeki insanlara bağımlı hâle gelir. Bu bağımlılık zamanla sömürüye dönüşebilir. Birey, kendini gerçekleştirmek için başkalarının omuzlarına basmaya başlar. Onların emeğini, sevgisini, zamanını kullanarak bir tür yapay büyüme yaşar.

Bu durum Immanuel Kant'ın **"insanı araç değil, amaç olarak gör"** ilkesine ters düşer. Kant'a göre insanın onuru vardır ve hiçbir koşulda başka birinin öz değerini kendi çıkarın için kullanamazsın. Gücsüz birey ise etik sınırları kolayca aşabilir; çünkü kendini tamamlamak için başkalarının enerjisine muhtaçtır. Bu da hem kişisel hem toplumsal ilişkileri yozlaştırır.

Psikolojik açıdan da bu bağımlılık, sağlıklı bir gelişim sürecini gösterir. Gerçek büyüme, kişinin kendi çabasıyla, kendi hataları ve öğrenmeleriyle olur. Başkasının kaynaklarıyla büyüyen birey, kendi köklerinden yoksundur ve en ufak sarsıntıda yıkılır.

Kendin Olmak, Güçlü Olmak ve Etik Kalmak

Bu kısa ama yoğun anlam barındıran söz, insan olmanın üç temel ilkesine dokunur: varoluş, direnç ve ahlak.

Kendin olmak, kişinin kendine verdiği en büyük sözdür. Güçlü olmak, bu sözün arkasında durmayı mümkün kılar. Başkalarını kullanmadan büyümek ise hem kişisel erdemi hem toplumsal barışı sağlar.

Bu söz, sadece bireysel bir gelişim çağrısı değil, aynı zamanda topluma dair bir sorumluluk bildirgesidir. Kendin olmayı başaran birey, hem kendi yaşamını anlamlı kılar hem de başkalarının yaşamına saygı duyar. Ve belki de en önemlisi, özgür bir insan olarak büyür.

**"İNSANLAR
HÜR DOĞAR, EŞİT HAKLARA
SAHIPTİR."**

**"HİÇBİR HÜLYA BANA BU
KADAR ANLAMANDAN YOKSUN
GELMEMİŞTİR."**

(Cemil Meriç)

MANASIZ HÜLYA

Cemil Meriç bu sözüyle insanların hür doğmadığını ve eşit haklara sahip olmadığını belirtir.

"İnsanlar hür ve eşit doğar." Bu söz insan haklarının temelini oluşturur. Ancak tarih boyunca yaşananlar bu sözün gerçek hayatta ne kadar uygulanabildiğini sorgulatmaktadır.

Dünyaya gelen her birey, yaş, cinsiyet, ırk ya da inanç fark etmeksizin aynı haklara sahip olmalıdır. Ancak toplum düzeni ve tarihsel süreç bazı bireylerin diğerlerinden daha avantajlı ya da dezavantajlı konuma gelmesine neden olmuştur.

Kadınların 20. yüzyıl başlarına kadar seçme ve seçilme hakkından mahrum bırakılması ya da siyahi insanların köleleştirilmesi bu eşitsizliklere verilebilecek en çarpıcı örneklerdendir.

Kağıt üzerinde herkes eşit haklara sahip olsa da bu haklara ulaşmak her birey için kolay değildir.

İrk, cinsiyet, ekonomik durum gibi etkenler fırsat eşitliğini bozmakta, insanlar arasında adaletsizliklere yol açmaktadır.

Özellikle yoksul ülkelerde yaşayan insanlar, temel haklarını kullanmakta zorluk çekmektedir. Bu tip yoksul ülkelerde çocuklar yakınlarda eğitim kurumu bulunmadığından eğitimlerini tamamlayamamakta, yeterli sağlık kuruluşu bulunmadığından hastalar tedavi olamamaktadır.

Son yıllarda bazı olumlu gelişmeler yaşansa da hala eşitliğin sağlandığını söylemek mümkün değildir. Çünkü hakların var olması yetmez önemli olan bu hakların herkes tarafından eşit şekilde kullanılabilmesidir.

Sonuç olarak, insanlar hür ve eşit doğsa da toplumsal yapı bu eşitliği bozabilir. Önemli olan, bu adaletsizliklerin farkında olmak ve her bireyin eşit haklara yaşamasını sağlamak için mücadele etmektir.

Çünkü bir toplumda gerçek anlamda adalet ve barış ancak eşitliğin tam anlamıyla sağlandığı yerde mümkün olabilir.

MANASIZ HÜLYA

Varlık Zihin Bilgi Üçlüsü

"Varlık dilsizdir, zihin ise geveze bunun adına bilmek denir." sözü insanın dünyayı anlamlandırma çabasıyla ilgili derin bir felsefi düşünceyi ortaya koyar. İnsanlar ilk ortaya çıktıkları andan itibaren etraflarındaki varlıkları incelemeye ve edindikleri bilgiler üzerine düşünmeye meyilli olmuşlardır. Yaptıkları bu iki eylem; var olmak ve düşünmek birbirleriyle hem çok zıt hem de çok bağımlıdır.

VARLIK

Varlık dünyadaki her şeydir. Doğanın ve evrenin özüdür. Doğada var olan her şey kendi içinde bir anlam taşır, fakat bu anlamı ifade etme yetisine sahip değildir. Dağlar, ağaçlar, su ve hava; hepsi varlığını sürdürürken bir sessizlik içinde yaşar. Sessiz ve pasif bir varoluşu temsil eder.

BİLGİ

Bu bütün sonucunda bilgi ve bilmek eylemi ortaya çıkar. Bilgi edinme süreci, varlığın algılanması kelimelere dökülmesiyle gerçekleşir. Bilmek bu süreçte varlıkla zihin arasında kurulan etkileşimin sonucudur. Bilginin doğası gereği her bilgi yeni bir varlık biçimi yaratır. İnsanın sorgulayıcı kimliğinden dolayı varlık, zihin tarafından şekillendirilmiş olur. Varlık sessizliğini korurken zihin onun hakkında çokça konuşur. Bu çelişki, insanın bilgiye olan tutkusunu ortaya koyar.

ZİHİN

Düşüncenin gerçekleştiği organ olarak öne çıkan zihin ise varlığın aksine gürültülü ve aktiftir. Varlığın gözlemlenmesiyle ortaya çıkan bilgileri sorgular, anlamlandırmaya çalışır ve kategorize eder.

Gevezelik bu bağlamda zihnin doğasında vardır. Düşünceler, içsel diyaloglar ve dışa vurumlar, varlığın sessizliğini aşmanın yollarıdır. Her ne kadar birbirlerinin tam karşıtı, gibi görülseler de zihin tüm o konuşkanlığıyla varlığın sessizliğini tamamlar.

SONUÇ

Sonuç olarak bu söz zihin ve varlık arasındaki ilişkiden bilginin doğduğunu ve bu üç kavramın birbiriyle ilişkisini anlatırken bilginde varlıktan daha az önemsiz olmadığını belirtiyor.

HAKİKATİ ARAMAK

“Hakikati arayan kişinin, hayatında bir defa bütün şeylerden gücü yettiği kadar şüphe etmesi gerekir.”

*** Metodik Şüphe:** Bu kavram, kesin bilgiye ulaşmak için her şeyden şüphe etme yöntemini benimsemeyi ifade eder. Descartes’a göre, yalnızca apaçık ve kuşku götürmez bilgilere dayanarak sağlam bir bilgi temeli oluşturabilir. Bu bağlamda, metodik şüphe, gerçeği aram yolunda bir araç olarak kullanılır.

Gerçeğe ulaşmak, insanın en önemli amaçlarından biridir. Ancak bu yolda şüphe ve sorgulama en temel araçlardır. Rene Descartes bu sözünde hakikate ulaşmanın yollarından birini anlatır. Bu denemede Descartes’in bu sözünü inceleyerek hakikate ulaşmada şüphenin yerini anlamaya çalışacağız. Acaba Descartes burada şüpheyi bir amaç mı yoksa bir araç mı olarak görüyor?

İnsan çoğu zaman bildiklerini sorgulamadan doğru kabul eder. Ancak bir bilginin doğruluğunu test etmeden ona güvenmek bizi yanıltabilir. Günlük hayatta da bu duruma sıkça rastlanır. İnsanlar, duydukları bir haberi ya da okudukları bir bilgiyi genellikle sorgulama zahmetine girmeden kabul ederler. Ancak bu, yanlışların yayılmasına neden olabilir.

Descartes, her şeyden şüphe ederek hakikate ulaşabileceğini söyler. Şüphe, doğru bilgi ile yanlış bilgiyi ayırmanın en etkili yollarından biridir. Bu nedenle, şüphe etmek sadece akademik bir kavram değil, günlük hayatta da önemlidir.

Descartes’ın bu şüpheci yaklaşımı yalnızca bireysel düşünceleri derinleştirmekle kalmaz, aynı zamanda insan zihninin sınırlarını keşfetmesine de yardımcı olur.

Şüphe etmek, insanın hem kendi algılarını hem de çevresindeki gerçeklikleri sorgulamasını sağlar. Örneğin, bir sanatçı kendi eserini eleştirel bir gözle inceler ve hatalarını görmek için kendisine dışarıdan bir bakış açısı geliştirmeye çalışırsa, hem daha iyi bir eser ortaya koyar hem de kendini geliştirme fırsatı bulur. Bu, şüphenin yalnızca bilim ve felsefede değil, yaratıcılık gibi farklı alanlarda da ne kadar önemli olduğunu gösterir.

Örneğin, bir bilim insanı yaptığı bir deneyi sorgulamazsa, karşılaştığı sonuçların güvenilir olup olmadığını bilemez. Bu durum, bilimsel gelişmeleri engelleyebilir. Aynı şekilde bir gazeteci, haberin doğruluğunu araştırmadan yayımlarsa, toplumda yanlış bilgilerin yayılmasına neden olabilir. Şüpheli bir yaklaşım, bizi hem daha bilinçli bireyler yapar hem de doğru bilgiye ulaştırır. Bu yaklaşım, bilimin temelinde yer alan sorgulama ve deneme yanılma yöntemini de destekler. Descartes'ın bu fikri, modern bilimin yapı taşlarından biri haline gelmiştir.

Descartes'ın şüpheli yaklaşımı sadece bireysel düşünce için değil, toplumsal gelişim için de önemlidir.

Tarih boyunca büyük devrimler, mevcut düzenin sorgulanması ve şüphe duyulmasıyla başlamıştır. Örneğin, Rönesans döneminde bilim insanları, yüzyıllardır kabul edilen skolastik düşünceleri sorgulamış ve bu sorgulama modern bilimin doğmasına yol açmıştır. İnsanların geçmişte yaptığı sorgulamalar, yeni düşünce biçimlerinin ortaya çıkmasına ve toplumsal ilerlemenin sağlanmasına neden olmuştur.

Aynı şekilde, şüphe insanın iç dünyasını da keşfetmesine olanak tanır. Descartes'ın "Düşünüyorum, öyleyse varım" önermesi, insanın kendi varlığını bile sorgulayarak kesin bir gerçeğe ulaşabileceğini ifade eder.

Bu düşünce, bireyin kendini tanımasını ve varlığını anlamlandırmasını sağlar. Kendini sorgulayan bir insan, yalnızca dış dünyanın gerçeklerini değil, kendi inançlarını, korkularını ve hedeflerini de daha iyi analiz edebilir. Bu tür bir sorgulama, bireyin hem kendine hem de çevresine daha bilinçli bir şekilde yaklaşmasına yardımcı olur.

Bununla birlikte, şüphe etmenin de bir sınırı olmalıdır. Eğer her bilgi sürekli olarak sorgulanırsa, kişi kararsızlık içinde kalabilir. Sürekli şüphe etmek, kişinin gereksiz detaylara takılmasına ve bir sonuca ulaşamamasına yol açabilir.

Örneğin, bir öğrenci sınav sırasında verdiği her cevabı tekrar tekrar sorgularsa hem zaman kaybeder hem de yanlış yapma ihtimali artar. Bunun yanı sıra, sürekli şüphe eden bir birey, çevresiyle olan ilişkilerinde de güven problemleri yaşayabilir.

Bu nedenle, Descartes'ın önerdiği metodik şüpheyi dengeli bir şekilde uygulamak önemlidir.

Şüphe bir araçtır; hayatımızı kolaylaştırmak ve gerçeği bulmak için kullanılır, ancak hayatımızı karmaşık hale getirmesine izin verilmemelidir. Günümüzde de bu durumun ne kadar geçerli olduğunu görebiliriz.

Sosyal medyada her gün milyonlarca bilgi dolaşıyor. Eğer insanlar bu bilgileri sorgulamadan kabul eder ve paylaşırsa, yanlış bilginin yayılması hızla artar.

Ancak şüpheli bir birey, karşılaştığı bilgileri sorgular, kaynaklarını araştırır ve doğruluğundan emin olmadan hareket etmez.

Bu tür bir düşünce, sadece bireysel doğrularımıza değil, aynı zamanda toplumsal bilince de katkı sağlar.

Modern dünyada da Descartes'ın şüpheli yaklaşımının izlerini görebiliriz. Eğitim sisteminde, ezberci bir anlayış yerine sorgulama ve araştırmayı teşvik eden yöntemler benimsenmesi, bu felsefenin günümüzde de ne kadar geçerli olduğunu kanıtlar. Öğrencilerin bir konuyu yalnızca öğrenmekle kalmayıp, "Bu gerçekten doğru mu? Bu bilgi hangi temellere dayanıyor?" gibi sorular sormaları, bilgiyi daha sağlam bir şekilde kavramalarını sağlar. Şüphelilik, bu bağlamda öğrenme sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır.

Sonuç olarak, Descartes'ın bu sözü, bilgiye ulaşmanın ancak sorgulama ve şüphe yoluyla mümkün olduğunu ifade eder. Şüphe, doğru bilgiye ulaşmamızda bir araç olmanın ötesinde, düşüncelerimizi derinleştiren ve zihnimizi geliştiren bir süreçtir. Ancak bu süreci dikkatli bir şekilde yönetmek, kararsızlığa düşmemek adına büyük önem taşır.

Descartes'ın şüpheli yaklaşımı, sadece bireysel düşünceyi değil, toplumsal gelişimi de destekleyen bir yöntemdir. Hakikati aramak, insanın düşünme ve sorgulama yeteneğini en üst düzeyde kullanmasını gerektirir; bu da Descartes'ın sözünün zamansız değerini bir kez daha kanıtlar.

inanmak ve bilmek

Toplumda var olan inançlar gereği Tanrı inancı da bir çok toplulukta kabul edilmiştir. Tanrı'ya inanmak aslında bir düşünceden ibarettir ama Tanrı'yı bilmek... Bu çok daha farklıdır.

Bilmek, inanmanın ötesinde kanıtlarla görmek, farkında olmak demektir.

Aslında bu bir yolculuktur.

Bir çoğumuz bu yola inançla, yani inanarak başlarız. Ve zaman geçtikçe aklımızı daha verimli kullanmaya başlarız. Sonrasında aklımızda dönen sorgular ve kanıtlama dürtüleri bizleri Tanrı'nın varlığına inanmanın ötesinde onun varlığını bilmeye sürükler.

Bu biraz şunun gibidir: Bir çiçeğin açacağına inanabilirsiniz ama açmadığında hayal kırıklığına uğrarsınız. Çünkü onun açtığını daha önce görmemişsinizdir. Şayet eğer orada bir çiçeğin varlığını bilseydiniz hayal kırıklığına uğramazdınız. "Doğru zaman şimdi değilmiş ama elbet bir gün açacak." der ve hayal kırıklığına uğramadan sonucundan emin olduğunuz bir bekleyişte kalırdınız. Üstelik bu senin çiçekle olan bağına da kuvvetlendirirdi.

Unutmamalıyız ki bizleri ayakta tutan umuttur.

Çiçeğin açacağına dair umudu en başta her iki durumda da taşıyorduk ama birinde bunu kolayca bıraktık.

İşte inanmak bu yüzden yeterli değildir. Biz insanların inandığı bir çok şey vardır. Örneğin kara kedinin uğursuz olduğu inancı gibi. Böyle bir şeyin doğruluğunu kanıtlayabileceğimiz hiç bir şey yoktur. Bu deneyimsel bir farklılıkla ortaya çıkan bir söylentidir.

Bu durum ortada bir inanç olduğunu değiştirmez fakat bu inançların tartışılabilir ve çürütülebilir olduğu anlamına gelir.

Bu yüzden inanaç tek başına Tanrı'nın varlığına bir kanıt olamaz. Tanrı'yı bilmek ; aklınla tırttığın, gözünle gördüğün ve kalbinle inanadığın şeylerin bir sonucudur.

Ve isteyen, uğraşan biri için bu kanıtlar her yeredir. Görmek istemeyen biri için ise yapılabilecek hiçbir şey yoktur.

çünkü görmek istemeyen biri için her şey köç bir hiçliktir ibarettir.

Özetlemek gerekirse Tanrı'ya inanmak onu gerçek yapar ama doğru bir gerçek olduğunu kanıtlamaz. Hepimizin bildiği üzere bir şeyin gerçek olması onun doğru olacağı anlamına gelmez.

TANRI'NIN VARLIĞINA İNANMAKLA VARLIĞINI BİLMEK ARASINDA NASIL BİR FARK VARDIR?

Tanrı'nın varlığı insanlığın başından beri tartışma konusu olmuştur. Tanrı'nın varlığına inanmak veya bilmek arasındaki fark çeşitli şekilde yorumlanabilir ancak bir şeyin varlığına inanmak veya bilmek özündeki farkı açıkça belli eder.

Örneğin bir odanın içerisinde bir masanın olup olmadığına inanmak veya bilmek... bu açıdan bakıldığında bu soruya da uyarlanabilir.

Bir birey kendince düşünmeden sadece atalarından gelen şekilde sorgusuz sualsiz inanırsa bunu Tanrı'nın varlığına inanmak şeklinde yorumlayabiliriz.

Bu iki düşünce stilinin de kendi içinde farkları vardır ki Tanrı'nın varlığını bilmek ahlaki açıdan daha sağlam olmasıyla beraber, sadece inanan insan için bu durum dini ve ahlaki açıdan doğru sayılmaz.

Eğer odadaki masa bizim için önemli ve gerekliyse, hayatımızı ona göre yaşayacak olursak mutlaka o masanın orada olduğunu, masanın şeklini, rengini, biçimini, büyüklüğünü, pürüzünü, her şeyini öğrenmemiz gereklidir.

Ancak insan kendi görüşleriyle beraber buna yoğunlaşıp somut deliller aradıktan sonra eğer kendi fikrinde Tanrı'nın varlığına ulaşırsa bunu Tanrı'nın varlığını bilmek olarak tanımlarız.

Bunları bilmeyen birisi varlığının masadan geldiğine inanırsa ve hayatını masaya adarsa eğer, inancının temeli çok yanlış olur.

Tanrı'nın varlığı da işte böyledir.

HERKES YÜZÜNÜ GARP'A DA DÖNSE GÜNEŞ HER ZAMAN ŞARK'TAN DOĞAR

Mevzubahis konu Allah bir hakikat midir yoksa zanlardan mı ibarettir suali, bu yazının maksadı bu mevzuyu olabildiğince muhtasar olarak aktarma gayretine mukabil derinliğinden bir şey kaybettirmemeye yönelik olacak.

Bidayetinde şunu söyleyeyim ki yazının ağır bir dil içeriyor olması zorlama ve kasıntı olmak maksadına matuf değil kendimden tenkise gitmeyi kendime bir hakaret addetmemden ileri gelmektedir. Hak Teâlâ'dan temennim azami surette bu yazıdan müstefit olmanız ve hayatınızda tatbikata koymanızdır.

Keyfiyetin değil kemiyetin teveccüh gördüğü bir metalar aleminde yaşıyoruz artık, bu apaçık bir hakikat. İnsan bu metalar alemine gençlik safhasında şehvani arzularına inhimak olmakla tevessül ediyor en başta.

İsmet Özel'in tabiriyle düşerken tutunduğu ilk tuğlayı rab bellemiştir o kişi. Bu tutunduğu tuğla hayır mı şer mi, hâk mı batıl mı bunu idrak edecek havsalaya malik olmadığı safhalar.

Bu kerteyi müteakiben artık gençlik safhasını geçmiş orta yas safhasına vasil olmuştur insan. Artık şehvetinin yanına bir de mal mülk ihtiras bas veriyor. Mal mülk de kazandıktan sonra azgın nefsi bu sefer bir reislik sevdasına tutulur. İnsanlar bana teveccüh gösterebilir, beni tebci etsin diye bırak elinden geleni gelmeyi bile sarfediyor.

Bu safha kişinin enaniyet damarının kabardığı safhadır. Ezeli ve ebedi tek rehber Allah Resulü Muhammed Mustafa (S.A.V) buyuruyor ki:

“Kalbinde zerre kadar kibir olan kimse cennete giremez. Kalbinde zerre kadar iman olan da cehenneme giremez.” (1)

Bakın bir hardal tanesinden bahsediyor sadece, bir hardal tanesi. Günümüzde kantar kantar kibirle doldurduğumuz kalbimiz için temiz diyebilir miyiz sizce? Bunun cevabını sizin vicdanınız verecek, eğer içten içe benim kalbim kibirden azâde değil yanıtını alıyorsanız bilin ki sizin kalbiniz riyaya batmış demektir. Bilakis yüreğiniz ben kibirli değilim cevabını da verebilir sizlere. Öyleyse sizleri daha büyük bir mes'uliyet bekliyor demektir, her gün her gün her gün ve her gün mütemadiyen kendinizi istintak etmeniz ve menfi yanıt alıp almadığınızı murakabe altına almanız lazımdır.

Ben bu sorunu koynunuza bırakıp gidecek kadar zalim değilim elbette, çözüm yollarını da göstereceğim. Çözümü sadece taatleri yerine getirirken değil, hayatın her safhasından ihlaslı olmak ve Allah'ı çokça zikretmektir.

Kişinin ihlaslı olması ise kendisinin Allah karşısında ne kadar silik ve aciz kaldığını fark etmesiyle gerçekleşir, Allah'ın azametini hayal etmeye çalışmakla değil. Çünkü bu hâkikati muhayyilemizle idrak edemeyiz. Bu yüzden bu ise tevessül etmeniz sizi beyhude bir hayal kırıklığıyla baş başa bırakacaktır. Bir de zikirten bahsettik tabii, onun da tafsilatını açıklayalım.

Allah(C.C) buyuruyor ki:

“Ben gizli bir hazine idim; bilinmek istedim, mahlukatı yarattım.” (2) diyor. Yani sık sık hatırlanmak ve zikredilmek isteniyor Allahu Azimuşşan. Zikrin bir diğer faydası da her an her zaman her yerde yapılabilir olmasıdır. Dünyevileşmeye karşı en büyük silah zikir olduğu için zikrin faziletini tazvih edeceğim. Bir kudsi hadis de şöyle ifade edilir. Peygamberimiz (S.A.V) buyuruyor ki;

“Yüce Allah (C.C) buyuruyor; Kulum beni içinden anınca ben onu içimden anarım. Beni kalabalık arasında anarsa ben de onu daha hayırlı bir kalabalık içinde anarım. Bana bir karış yaklaşırsa ben de ona bir dirsek boyu yaklaşıyorum. Bana bir dirsek boyu yaklaşırsa ben de ona bir kulaç yaklaşıyorum. Bana doğru yürüyünce ben ona doğru koşa koşa giderim.”(3)

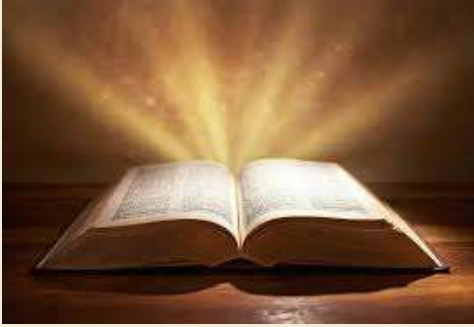
Yukarıdaki girizgâhı yapmamdaki keramet insanın dünya meşgalelerine dalıp kendini ilahlaştırmasına mugayir etrafında başka ilahlar arayıp bulamaması paradoksunu izhar etmek ve bu soruna karşı alternatif çözüm “yolları “ olduğunu göstermektedir.

Yolları kelimesini tırnakladım cönkü tek bir çözüm yolu yoktur müteaddit şekilde bu maksada ulaşılabilir. İlk kaide “ben başardım ve şeytana galip geldim” dememektir. Çünkü Allah sana şah damarından daha yakın olsa da şeytan bir ömür boyu senin ensende bekler durur. O şeytan ki Hz. İsa'ya Kelime-i Tevhid söyletmek ister de Hz İsa şeytan istedi diye isaf etmez.

Bu kaide yerine geldikten sonra mesele çözüm bulmaya gelir. Anlattıklarım farazi kaçmasın diye bizatihi kendimin tatbik ettiği birkaç hadiseyi aktaracağım. Ben uzun süreli bir tefekkür için yürüyüş yaparım. Öyle yürüyüş dediysem de yanlış anlaşılmasın şuradan şuraya değil sırtımda okul çantası 8 kilometre dağ tas ova bayır düzlük demeden yürürüm, Allah'ı düşünür ve nefsimdeki marazları tespit etmeye çalışırım el verdiğince. Ya da başka bir misal gözüm harama meyletmesin diye göz numaram ilerlese bile gözlük numaramı değiştirtmem. Bu yüzden gözlerim yakın ve orta irtifayı net seçse bile uzak irtifayı çok net seçemez, nesnelerin ayrıntılarını tafsilatlı müşahade edemez.

Tabi siz beni meczup diye tavsif edebilirsiniz ama haramın etrafımızı bayır bucak ihata ettiği bir çağda yaşamak icbar eti beni bunları yapmaya. Gözlerine hakim olan büyük ölçüde haramlardan sakınır.

İyi güzel diyorsun da muhterem kardeşim sen Allah'ın bir hakikat mı yoksa zanlardan mı ibaret olduğunu tezekkür etmeyecek miydin dediğini duyuyorum buradan. Bu yüzden yavaş yavaş esas meseleye geliyorum.

Allah'a inanmakla Allah'ın bir hakikat olduğunu bilmek arasındaki temel fark sudur: Allah'a inanan kişi için Allah zanlardan ibarettir. Bu zanları ben 2 kategoriye ayırdım. Bunlar hüsnü zan ve suizandır. (Bunun muarız olan ve benim de taraftarı olduğum) Allah'ın bir hakikat olduğuna iman eden kişi için ise Allah gözüyle gördüğü kulağıyla işittiği diliyle tattığından daha müşahhas bir varlıktır. Bunu da birazdan teşrih edeceğim. Şimdi Allaha inanan kişinin tahlilini yapalım.

Doğru tahlil yapabilmek için bidayetinde bilginin tanımını bilmek lazım gelir yoksa yapılacak tahliller noksan ve akim kalır. Bilgi, ekseriyetle geçerliliği veya doğruluğu varsayılacak şekilde mümkün olan en yüksek kesinlik derecesi ile karakterize edilen kişiler veya gruplar için bir dizi gerçek olarak tanımlanmış ön kabullerdir.

Wikipedia bilginin tanımını bu şekilde vermiş, biz de bu tanım üzerinden gidelim. Tanımdan da anlaşıldığı üzere bilgi belli bir takım ön kabullere mukayyet vücut bulur. Yani bu kanaat ve fikirleri zaman içinde tahavvüle uğrayabilir. Ama İslam olan kişi Kelime-i Şehadet ile bila kaydü şart Allah'ın apaçık bir hakikat olduğunu ikrar etmiş, imanını en mazbut yere, sinesine gömmüş, peymanına kanun koymuş demektir.

Allah'ın varlığına inanan kimse için kaim ekseriyetle Allah'ın varlığı onun dünya üzerinde temas ettiği belli bir takım olaylara, varlıklara ve beklentilere mukayyettir. Bunun içindir ki o kişinin inancı vahyin rehberliğinde değil kişinin nefsanî istekleri, etüt ettiği bir takım hadiseler ve haiz olduğu nispette akil olma durumuna müstenid tekemmül eder. Bunun temel saiki Rabbin sıfatlarını bilmemek ve dinin iki temel kaynağı olan Kur'an ve sünnete bigane kalmaktır. Bu kişi dinini tecim malzemesi ittihaz eder ve dinin isine gelen zannınca müspet addettiği hükümlerin miktarına mütevakkıf kendini o kadar dindar addeder. Hülâsa olarak böyle tazvih edebilirim.

Evveliyatta da söylediğimiz gibi Allah'ın bir zan değil bir hâkikat olduğunu kesinkes bilen kişi için eliyle dokunduğu gözüyle gördüğü diliyle tattığı kadar müşahhasdır Allah.

Peki bu nasıl mümkün oluyor muhtasar olarak bundan bahsedelim. Allah'ın bir hakikat olduğunu bilen kişi 2 şekilde amel eder

1.'si ilmiyle 2.'si ise hâlihazırda hilkatımızla beraber getirdiğimiz inanma temayülünü müteakip Allah'ın salih kullarına ilka ettiği mülhemlerdir. Allah'ın salih kulları fazilet sahibi insanlardır.

İmâm-ı Gâzali (r.a.) faziletleri şöyle tarif ediyor:

“Faziletler dördtür; Birincisi hikmettir ki, dayanağı düşüncedir. İkincisi iffettir ki, dayanağı şehvete hâkim olmaktır. Üçüncüsü kuvvettir ki, dayanağı öfkeyi yenmektir. Dördüncüsü adalettir ki, dayanağı psikolojik güçler arasında denge sağlamaktır.” Bu hususların her biri bir kitap büyüklüğüne sığabilecek kadar büyüktür. Onun için son bahsimiz olan insan neden yaşar sorusuna geliyoruz

Bir muharrir olmasının yanı sıra ömrünün son safhasında Müslüman olan Tolstoy inanç arayışını şöyle anlatır:

“Birinci çıkış yolu bilgisizlik yoluydu ve bu yol şundan ibaretti: Hayatın bir belâ ve saçmalık olduğunu bilmemek ve kavramamak.

İkinci çıkış yolu ise Epikürcü çıkış yoluydu. Bu düşüncenin esası şuydu: İnsan hayatın umutsuzluğunu bilse de, onun sunduğu nimetleri tatmaktır.

Benim çevremdeki insanları çoğunluğu yaşama imkânını ancak böyle buluyordu. İçinde bulundukları şartlar onların dertten çok nimet kazanmasını sağlıyor ve ahlâkî duyarsızlıkları sayesinde unutma imkânı buluyorlardı. Bu ahlâksızlık ve duyarsızlıklarına rağmen iyi durumda olmaları ise sadece bir rastlantıdır.

Çağımız insanların büyük çoğunluğu böyle düşünmekte, böyle hissetmektedir. Bu insanlardan bazılarının düşünce ve hayal güçlerinin felcini bir felsefe diye ilân etmeleriye bu insanları yaşamın sorusunu görmemek için balı yalamayı sürdürenler grubundan ayırmaz.

Benim bu insanlara uymam da mümkün değildi. Onların hayal gücünün duyarsızlığı bende olmadığı için, yapay olarak da bunu sağlayamazdım. Gözlerimi, onları bir kere görmüş olan herhangi bir insan gibi, farelerden ve ejderhadan çeviremezdim.

Üçüncü çıkış yolu, güç ve enerjinin yoluydu. Esası şuydu: İnsan, hayatın dert ve saçmalık olduğunu anlayınca onu yok etmelidir.

Dördüncü çıkış yoluysa zayıflık yoluydu ve bunun esası şuydu: İnsan, yaşamın dert ve saçmalık olduğunu kavradığı ve bu yaşamdan bir şey çıkmayacağını bildiği hâlde onu sürdürmeye son vermez. Bu grubun insanları ölümün hayattan iyi olduğunu bilirler. Fakat onlar yanılgılarına bir an önce son vererek kendilerini öldürecek akıllıca davranma gücüne sahip olmadıkları için, sanki bir şeyler bekliyor gibi davranırlar. Bu zayıflığın yoludur; çünkü eğer ben daha iyi olanı biliyorsam ve buna gücüm de yetiyorsa, kendimi daha iyi olana vermekten neden geri kalacaktım? İşte, ben bu gruptaydım.

Benim grubumun insanları kendilerini o korkunç çelişkiden çeşitli şekillerde kurtarıyorlardı. Aklımı ne kadar zorlasam da, bu dördüncü çıkış yolunun yanına bir beşinci yol koyamıyordum. Sadece bazı çareler vardı.

Bu çarelerden biri, yaşamın saçmalık ve dertlerden oluştuğunu, boş olduğunu ve bu yaşamı sürdürmemenin daha iyi olduğunu kavramamaktı. Fakat bunu bilmemek benim için mümkün değildi. Bunu bir kere görmüştüm ve bilmezlikten gelemez, gözlerimi bundan çeviremezdim.

İkinci çare, hayatı olduğu gibi kabullenmek ve geleceği düşünmemektir. Ancak ben bunu da yapamazdım. İhtiyarlık, acı ve ölümün var olduğunu bildiğim hâlde Sakya-Muni gibi ava gidemezdim. Yaşam gücümün çok güçlü olmasına rağmen, kısa bir süre için bana zevk veren anlık tesadüflerden hoşlanmıyordum.

Üçüncü çare, yaşamın bir belâ ve bir delilik olduğunu anladıktan sonra ona son vermek, intihar etmektir. Bunu kavramıştım ama sebebini ben de bilmem, kendimi öldürmeyi hiç denemedim.

Dördüncü çare ise, Hz. Süleyman'ın ve Schopenhauer'un durumunda yaşamak, yaşam denilen şeyin bana yapılan aptalca bir şaka olduğunu bilmek ama yine de yaşamaktır; yıkanmak, giyinmek, yemek yemek, konuşmak, hatta kitap yazmaktır. Bu benim için iğrenç bir şeydi; acı ve ıstırap doluydu ama yine de bu şekilde yaşamımı sürdürdüm.

Aklım, yaşamın akılsızca bir şey olduğunu kabul etmişti. Eğer daha yüksek bir akıl yoksa -ki yoktur ve varlığı hiçbir şeyle ispatlanamaz- o hâlde bence akıl, yaşamın oluşumunu meydana getirir. Akıl olmasa, benim için yaşam da olmaz. Fakat bu akıl eğer yaşamın sebebi ise, yaşamı nasıl inkâr edebilir ki? Ya da tam tersine yaşam olmasa, benim aklım da olmaz; yani akıl yaşamın yarattığıdır. Yaşam her şeydir. Akıl yaşamın meyvesidir ve bu akıl bu yaşamı inkâr etmektedir. Bu noktada doğru olmayan bir şeyin var olduğunu hissediyorum.”

Muhtasar olmasına özen gösterdiğim fikir ve kanaatlerimi sırf Allah rızasını ihraz etmek için telif ettiğim yazımı İsmet Özel'den yaptığım bir iktibasla bitirmek istiyorum:

“Biz müslümanlar İslâm düşmanlarına soruyoruz: Beni nereye çağırıyorsun? Eğer İslâm'dan uzaklaşırsam Türkiye toprakları ve insanlarıyla daha sağlam bir bütün mü oluşturacak? Eğer İslâm'dan uzaklaşırsam, Türkiye'de yeni yetişen insanlar daha güvenli bir hayata mı kavuşabilecek? Eğer İslâm'dan uzaklaşırsam, Türkiye etkin bir eğitim düzenine mi kavuşacak? Eğer İslâm'dan uzaklaşırsam, insanlar birbirlerine karşı daha anlayışlı, daha müşfik, daha şerefli bir yaklaşımla mı davranacak? Eğer İslâm'dan uzaklaşırsam toprak daha mı iyi sürülecek? Fabrikalar daha mı iyi üretimde bulunacak? Eğer İslâm'dan uzaklaşırsam, sosyal karışıklıklar mı azalacak, ekonomik darboğazlar mı ortadan kalkacak, siyasi bunalımlar mı çözüme kavuşacak? Yoksa bütün bunların tam tersi mi?”

1) Tirmizi, “Birr”, 61; Müslim iman 148

2) Acluni, Keşfü'l-Hafa, II, 132

3) Müttefekun Aleyh, Buhari, 6970; Müslim, 2674

SESSİZLİĞİN ÇİÇEĞİ

Gecenin koynunda uyuyan şehirlerde insan bazen yaşamak zorunda bırakılır. Doğrudan içine doğmadığı bir hayatta, kendini yabancı hissederek. Yeşil duvarlarının arasında piknik yaparken konuşmaktan çok susmayı öğrenirsin ilk.

Ne zaman sevsen eksik, ne zaman güvensen fazla gelir. Sevgi bazılarına her gün uğrar da bazılarını köşe başında unutup gider. Kimine bahar dalları taşır, kimine yorgun sonbahar yaprakları. Sırt sırta verip dünyayı susturduğun, bir bakarsın dünyanın sesi olur sana. Çocukların gözlerinde bile bin yıllık acı var. Karınlar tok ama ruhumuz aç. İnsanlık sokak aralarında unutulmuş, herkes bir yerlere yetişmek isterken en çok kendi içinden eksilmiş.

Herkes dışarıdan bakınca aynı koltukta uyur ama kimse aynı uyanmaz. Anneler yalnız ağlar, babalar sessizce vazgeçer. Bazı çocuklarsa hiç çocuk olmaz. Bedenin değil ruhun içinde gezer karanlık. Uykunun kenarından sarkarsın ama düşemezsin. Düşmek bile bir kurtuluştur çünkü. Ve yine sabahı görmeye mecbur kalırsın. Acıya alıştıkça daha da çok susarsın çünkü. Gözyaşı dökmeden ıslanır içindeki kelimeler. Karanlığa kapatırsın yapraklarını.

Sonra bazı insanlar gelir, bütün bildiklerini unutturur. Ondan öncesi tümüyle silik bir gölgedir sanki. Yeni birini değil, kendini yeniden tanırırsın. İçinde o kadar çok büyür ki her şey, kendine yer kalmaz. Kaçayım kurtulayım dersin, tebrikler, artık içinde kocaman bir boşluk var. Doldurulamayan, anlatılamayan, taşınamayan bir boşluk. Hiçbir şeyle bir değil.

Ve günün birinde bir petunya saksısına rastlarsın. Sen tanımasan da olur, o seni epey iyi tanır. Artık geceleri yapraklarını kapatmaz diye umarsın, ama yalnız kalmak istemez. Günün sonunda bütün hikayeler aynı sessizlikle biter, bir başkasının hayalinde sıkışıp kalmış gibi. Bir "keşke" fırlatırsın masaya ve dışarıda gece yine kendini gündüz eder.

"Çünkü aklın
zamansız
öldürdükleri,
yürekte zamansız
dirilir."

ZİHNİN MANASIZ ÇUKURUNDA GEZİNEN YANKILAR

Zaman sudan bile hızlı akarken günler yetmiyor, gönlümden içeri sıkışıyor adeta geçirdiğim her bir dakika.

Bedenim mi daha yorgun yoksa içimdeki bir ben mi bilemiyorum.
Kulağımdaki müzik bir nebze susturuyor bu düşünceleri.
Susturamasa dahi üzerini örtüyor usulca.

Gözlerin görmüyor aklın bilmiyor fakat hissediyorsun içinde. Düşüncelerim günden güne daha da karmaşıklılaşıp beynimin kıvrımlarını sararken anlamlandıramadığım duygular bir virüs gibi yayılıyor vücuduma baştan aşağı.

İstiyorum, kaçmak istiyorum. Upuzun bir yolculuk, hiç bitmeyen...
Bazenleri sesleniyorum uzaklara ya da pek yakınlara. Duyan olmayınca daha da içime kapanıyorum, saklıyorum kendimi. Bu defa da gitmiyorlar. Susmuyorlar ve bitmiyorlar.

Bu hale nasıl geldiğimi hatırlamıyorum veya hep böyle miydim?
Kalemimin mürekkebi biterken unutuyorum her şeyi. Şimdi ise zihnim bomboş, hissettiklerim ise tümüyle hafif bir rüzgardı.

Camdan dışarı bakıyorum ve hiç yıldız yok. Yıldızlarımı çalmışlar.
Gözlerimin içine bakıyorlar ama göremiyorlar. Maskelerinden soyunmak mümkün değil hiçbiri için. Görmelerini de istemiyorum artık, gitmek istiyorum.

YÜKLERİN ARDINDA KAYIP BENLİK

Kaldıramayız sandığımız yüklerle bezeli bu hayat, omuzlarımıza sinsice çöken görünmez bir karanlık gibi. Her sabah uyanmak zorunda bırakıyoruz; kendi içimizde çok büyük savaşlar veriyoruz. Ve her zafer, içimizde biraz daha yer açıyor yenilgilere.

Bazen bir sis gibi doluyor gözlerimize hayatın kirli havası; görüşümüz bulanıklaşırken içimizi sıkıştıran, adını koyamadığımız bir yorgunlukla sarıyoruz günleri. Sevgi, saygı, değer, emek... Bu kelimeler dillerden düşmezken yüreğimizde küf tutmuş, dokunulmamış, unutulmuş. Hayatın manasız koşuşturmacalarında, rüzgarın peşinden savrulmuş yaprak misali sürüklenirken kendini kaybediyor insan.

Özünü, benliğinin kıymetini yitiriveriyor. Birey olma bilinci, aidiyet duygusu, memleket sevdası, aile sıcaklığı ve her şeyini toprağa veriyor gözleri kapalı. Hiçbir şeyin anlamı kalmıyor. Sadece baktığı yerin ötesine varmak istiyor insan; nereye gittiğini bilmeden, neden gittiğini sorgulamadan.

Bir kez olsun aynaya dönmemiş ruhu, süzülüp gidiyor kimsesizler diyarına. Kendini tanımayan ruh kimseyi tanımıyor çünkü.

Bilmiyor, sevmiyor. Hatta belki görmüyor bile. Beden, o kaldıramayacağını sandığı yüklerle öylesine meşgul oluyor ki ruhun terk edişini hissetmiyor bile. Bir daha hiç ışıldamıyor ama nafile. Ve en önemlisi bizi bu hale getiren neden tümüyle büyük bir soru işareti.

Peki gerçekten de öyle mi?

**Sevgi, saygı, değer,
emek... Bu kelimeler
dillerden
düşmezken
yüreğimizde küf
tutmuş,
dokunulmamış,
unutulmuş.**

Yamanba

**"ANNARASENAİVA BHUTVA
ANNARESENAİVA VRDHHİM PRAPYA
ANNA-RASENA EVA"**

**"İnsan yediklerinden ibarettir kuşkusuz
Böyle doğmuştur haliyle
Ölmeye mecburdur yedikleriyle"**

BİR DİRENİŞ VE VAZGEÇİŞ BABINDA, NİHAYET YAMANBA

Yamanba, upanişadların sözüne karşı gelme cüretini gösteremezdi kuşkusuz. Eremediği bir yüce hakikat, göremediği soylu kostümleriyle öğretirler. Hani uymaya, sezmeye hiç olmazsa aksini iddia etmeye falan da çabalamazdı öyle.

Seçemediği bedeninin iblisane tavrını mı sahiplenmeli; yediği leşlerin asitlerini, proteinlerini, karbonhidratlarını mı sindirmeliydi doya doya?

İnkâr da en az itikat denli burjuva işi gelirdi ona; bu yaman diyara, şu göğe yapışan ak dağlara, uğramaz derdi. Öte yandan devri ademden bu yana fikre muhalif zihni şimdilerde pek bir işler olmuştu doğrusu, latif bedeninin neden Hakk'ı örttüğünü ancak şimdi anlıyordu.

Gerçi nasıl ki güneş balçıkla sıvanmaz, sorular da bir kez soruldu mu cevaplanmadan uyku tutmaz. Yamanba bilmem kaç yüzyıl evvelki günahının karmasını çekiyordu belki de BEN'ine bulaşan karmaşayla.

Kişi tükettikleridir diyordu; yedikleri, içtikleri, okudukları duydukları... "YA BEN NEYİM ÖYLEYSE?"

Yoldan geçen kimsesiz bir yolcu, hani bu çarşamba bir kap un almaya uğrayan küçük kız, yoksa topunu patlatmakla kalmadığım afacan oğlan mıyım o halde?"

Neden sonra bahçede ortancalarını sularken geliveriyordu aklına, TAT TVAM ASI'yi sayıklıyordu, SEN O'sun, SEN O'sun, SEN O'sun...

Ataerkil bir efsanenin nihayetiymiş Yamanba, yolcuları yemekti işi, yazgısı buydu anlayacağınız, değişmezdi. Şu halde, kimdi sahiden bu yaşlı kadın?

Kendini tüm varlıklarda ve tüm varlıkları kendinde gören bilge kişidir Vedanta'ya göre. Olağanca yabancıyı kendine saymaktaydı ihtiyar, bilgelik pınarını birkaç kontenjan eksiğiyle kaçırmıştı vesselam, şimdilerde ona düşense ismi korkuyla anılan bir lanet ehli olmaktı yalnız.

Böylelikle karar verdi Yamanba; katliamdan, ötekilikten, kusurlarından özgürleşmeye. Bunca yıllık DUHKHA'ya mukabil artık SUKHA'dan da nasiplenme vakti geldi diyordu kadıncağız. Kuvvetle esen dağ rüzgarına nice BEN'ler fısıldıyordu; yapacağım, olacağım -ve hayli kısık sesle- başaracağım...

Guruların müjdelediği samaya ermişti sanki, acıdan özgürleşmişti. Ortancaları dahi mavi açıyordu artık, o yalancı parlak pembeliği geride bırakmıştı çoktan. Oysa gün hala aynı mağrur renkle veda ediyordu ufuklara.

Bazı şeyler değişmiyor dedi Yamanba. Örümceklerin ağlarını hep en olgun dutlara dolamaları, çoban köpeklerinin bir örnek sevecenliği gibi.

Günaşırı uğradığı gama düştü yolu; hayır, doğmak da çare değildi ölüme, bir başka bedene, ömre... Kadıncağız kaderi kadar düne de mecburdu sanki, ahları da kuşkusuz mazidendi, birkaç bahar öncenin namelerine uğruyordu hissi.

Dünya cefa etti diyordu, bu saadet ihtiyarlardı. Kaç ömürden daha usanması gerekirdi hakikate ermek için? Kaç beden sonra sevebilirdi kendini? Yaşamak, ahlak ikilemlerinin tahayyülü dahi zor samimiyetsizliğine kapılarak. Hani ölümü nihayet göze alarak sağa ya da sola kırmak mecburiyetindesin boyuna. Bir "TO BE OR NOT TO BE" mevzu da değil ya, ölmek veya öldürmek daha ziyade.

Tatil kasabasındaki kışın hüznünü mıhlıyor bu kez peykeye, sarkacın değil ancak bozuk saatin devinimi devşirilir bu yaşayıştan. Kavgasız, umutsuz ama tok bir hayat... Doğan mahkumsa ölüme hiçbir guru yitemez bu dünyadan diyor şimdi Yamanba, ha avam ha havas.

**İNSAN NE İSE O OLMALI
DEYİVERİYOR BİRDEN,
YİNE PEMBE AÇIYOR
ORTANCALAR.
SARDUNYALAR HEP BİR
ALACAYDI ZATEN.**

BİR ADAM BİR KADIN VE SON KADIN

Bir adam tek başına düşünür, kimsesiz
Zincerlemiş kendini kör kuyuya, çaresiz
(Gözlerindeki çılgıkar hep sessiz)
Kurtulmak da istemez, kendine aciz
Kalbini de açamaz, anlatımı veciz
İNSANLAR DEĞERSİZ, İNSANLAR İÇİN DEĞERSİZ
Hem kadın hem kadınlar hakkında fikirsiz

Bir kadın parmakları yetenekli, boyalı elleri
Çizmiş kar beyazı tuvale, siyah boyalarla kendini
Kullanmamış hakikatini, çizmemiş yorgun gözlerini
Şelaleden kendini bırakmıştı ya da şelale olmuştu gözleri
Son kadında bulmuştu yavan kelimeleri, kırık kalbini
(Haykırıyordu istemediğini, bütün benliğini)
Düşünmemişti, bilemedi, o adam kimdi

Son kadın aklı yoktu, hepsi adamda
(Yüreği vurulmuştu gözleri ağlamakta)
Benzerdi kadın büyük bir kuşa, uçardı uzaklara
Esen rüzgarla, karıştı yolu, girdi bu fırtınaya
Ya da yakalanmıştı topraktan yeni kurulmuşken daha
Ama nereden bilebilirdi uyanacağını, kendi mezarlığında
İşte bir kadın papatya idi son kadın Lavinia

Bir adam, bir kadın
İki güzel şarkı
Tek dans
Mükemmel görüntü
Ve son kadın
Uzaklardan rahatsız vals
Lavinia

UÇURUMDAN DÜŞMEK YERİNE

Uçurumdan düşmek yerine
Attım kendimi uçsuz bucaksız
Bir ölüm yolculuğuna
Yolculuğum için yakın dostlarım
Belki de çok yakın
Gözlerimden boşalıyor akın akın
Dokunmasan da ağlayacağım
Kalbime bir kibrit yaktım ben
Yaklaşmayın sakın
Akıyor

Zaman gibi ama farklı
İçten, sessiz ve parlak
Yavaş, kusursuz ve dokunaklı
Boğazıma kadar gözyaşları
Ağladım

Hayatımı istedikçe yeniden
Öldüm daha derinden
Kurtulmaya çalıştıkça çaresiz
Asılı kaldım burada kimsesiz
Hayatsız kalbim, kelimesiz dilim
Her yer sessiz
Zincirlenmiş gibi yoksunluğa
Sanrılarla dolu boşlukta
Yalnız

Söz geçmedi derinlerde
Ya uçayım gökyüzüne
Ya çekileyim içine
Acınası da olsa Tekrar nefes almak
İstiyorum

Sesimi duyan, yüzüme bakan anlamadı
O kadar İçten, sessiz
Yavaş ve dokunaklı ama
Kusursuz ve parlak
Bir yıldız misali
Ve yıldız parladıkça
Çöktü içine, boşluk misali
Karanlık

Boş rutubetli gözler
Ve geriye kalanlar
Soğuktan titreyen eller
Cayır cayır yanan kalpler
Soğuktan yanan, sıcaktan üşüyen ben
Haykıracağını bildiği için sessiz
Yapabilecekleri için canlı
Hissetti, ağladı
Bütün sesiyle haykıracak bütün sessizliğini
Gözyaşlarını

YOK OLUSUN PEŞİNDE

Bir damla karanlıkla ıslatıyorum geceyi
Büyük bir giz bu sefer kimsenin erişemediği
Erişenlerin geriye dönemediği
Dönmemek adımlarının atıldığı anda
Belki pişmanlık duyup gönlünün eridiği

Işık pek uzakta değil, burada yok sadece
Pek çok acı sigar bir küçük insan bedenine
Hangi yolu izlersen izle varıyor tek bir yere
İnsan gibi yaşadım demeye var mı yüzün?

Her günü sıkıştırır el kadar bir torbaya
Gönül olmuş sarhoş hisler fırlatılmış bir kenara
Araf'ta kalmış bir ruh kaçamayacak kadar yorgun
Körpecik, çırpınamıyor kanatları solgun
Tarafını seçmiş oysa belli atılacak her bir adım
Ne yazık, cesaret de insandan gelir ah kara yazılım

Bir sessizlik çökmüş omuzlarına, ağır
"Yarın olur mu ben olmadan?"
Adımlarımı sayıyorum, sonuncusu hep eksik
Ne kadar koşsam da kaçamıyorum kendimden
Gözlerini kapattığında kabustan ziyade bir düş
Ne yakar ne de sarar, suskunluğun en soğuk örtüsü
Bir mezar taşı gibi dikilir geçmişin tam ortasına

Demek sesin yoksa yankı bile seni unutturmuş
Sonsuzluk bile ürker bazen ondan, karanlığın bitmeyişiinden
Kim bilir kaç hayal çürüdü o bir yudum nefeste
Göğe uzanamazken bir çift el, toprağın özlemi midir hakikat?
Ayna bile yüz çevirmiş, gölgelere dönüşüyor suretim
Gecenin koynunda kaybolan bir düşüm niyet
Ya da belki sadece bir göz yaşa daha içimden ve "vicdanı red"

Her kelime, kendi mezarında dönüşüyor bir cümleye
Ne yaşamakla yük hafifliyor, ne de gitmekle
Bir fısıltı yaklaşıyor inceden, "Kal."
O seste acının da hakkı var yaşamının da
Uyanmak değil artık dert ettiğim
Zira düşlerim de uyanmış benden önce
Direnmek önemli değil,
Vururken kıyılara bir dalga misali
Bir çiçek bile solar dokunulmadan, sevmeden yaşanılır mı?
Belki de en çok yaşarken ölüyorum zaten.

**Bir kadın vardı
Zamanı dürüp gözbebeklerine saklayan
Yorgun elleriyle güneşi ilmek ilmek ören
Ve her düşüşten sonra
Dünyayı tekrar taşıyan avuçlarında**

ANNE ME

**Rüzgarı yutmuş sesiyle
Karanlığın sessizliğine huzur döken gözleri
Sırtlamış bütün yükünü yine
Gökyüzünü üzmemek için belki de
Çocukluğumun hiç solmayan bahçesi
Bize değmeden geçmeyen yıldızlar gibi**

**Bir kadın vardı
Bir kelimeyi bin sevgiye bölen
İsimlerden azade bir sabır gibi
Diz çöken geçmişin karşısında dimdik duran
Kendi göğünde hiç solmayan bir kadın
O yürüyen bir zamandı
Kırılmış saatlerin bile ayarlandığı...**

**Şimdi
Esen her rüzgarda açan tüm çiçeklerde
Burnuma gelen o sıcakık koku ve beni aydınlatan güneşte
İçimde dinmek bitmeyen sevgide hissediyorum seni
Çünkü bazı sevgiler hiç unutulmaz
Bazı insanlar bir ömre sığmaz...**

AĞA PE

Ama bakma şimdi sakın bana!
Uğraşamam duygularla
Yine adın dolandır dudaklarıma, düşerim
Bir kahkahanın tam ortasında

Beşi yine tam sen geçce
Vapurlar kalkmaya başlar limanlardan
Gözlerim sana takılır ucundan
Ne bir telaş, ne bir ses, ne bir sevdâ

Anlarım sonra
Sen gitmeye orda karar vermedin
Sen zaten hep gitmek için gelmiştin
Bu ıssız sokaklara

Sonra yine bir rüzgar eser
Ruhumu alıp kaçar aradan
Kal diye de bağırmam
Kimsenin malını çalamam ya!

Dünüm, bugünüm, çocukluğum, gençliğim
Anam, babam, kardeşim
Sana ait, evet, tüm benliğim
Ama şimdi hepsi yerlerde
Dokunulmamış sanki

SEVMEM DİNLEMEM

Ben vedaları sevmem arkadaşım!
Bir duygu seli, bir yakarış
Ardından gözyaşları
Ee? Ne kaldı bana?

Her gelen gider zaten elbet
Alış buna arkadaşım
Her seferinde eksiltmekten kendini
Hiç sen kalmadın artık

Can da yakıyor zaten
Peşinden bakmak usulca
Bağırsan sesin çıkmaz
Çıksa da dinlemez zaten!

Var farkına arkadaşım
Kimse gelmeye gitmez
Gitmeyecekse zaten
Merhaba hiç demez

ASLINDA ESAS ZEHİR, HER ŞEYİN İLACI OLAN ZAMANDIR.

Çünkü zamandan eksilen tamamlanmaz. Fakat dönüp baktığında, seni sımsıcak karşılar. Dokunamazsın belki ama hissedebilirsin; duyamazsın ama hep diline takılır mısralar.

İçimde, tarif etmekte zorlandığım bir sessizlik var.

Çünkü birkaç gün sonra, dört yıl boyunca oturduğumuz sıralarda artık buraya ait olarak oturamayacağım.

Gençliğin eski bir dostu olarak kalacağım. Bir köşeden onu gördüğümde gözlerim dolacak ama sadece gülümseyip geçeceğim yanından.

Ellerime bakacağım sonra...
Zaman denen şeyin, avuçlarımı usulca okşayıp gittiğini fark edeceğim.

Bu satırları okuyan sizlere de imrenerek bakacağım.
Şikâyet ettiğim en küçük şeyi bile, tüm güzelliklerin içerisinde arayacağım.

En önemlisi, edindiğim herhangi bir dostta, bugünleri hatırlayıp hayıflanacağım.

Umarsızca attığımız adımları, yağmurun altında ıslanan ruhlarımızı arayacağım.

En çok sizleri özleyeceğim, dostlarım.
Sizler benim tüm saf ve temiz duygularım, en güzel yaşlarım, hatta yarınlarım.

Geçirdiğimiz güneşli günleri, gülen yüzlerimizi, hatta şu an bakınca çok küçük olan ama omzumza bindiği zaman ağırlaşan o dertlerimizi özleyeceğim.

Kafamızda dört duvar arasında eğitim gördüğümüz yer olarak kodlasak bile sadece bir bina olmadığını gün geçtikçe daha iyi anlıyorum.

BU SAYFALARI BOŞ BIRAKMAYIN ARDIMIZDAN; KOYDUĞUM SON NOKTADA BU SAYFAYA, BAŞKA SAYFALARIN ÇEVİRİLMEMEYECİĞİ ANLAMINA GELMEZ. GELECEK TÜM SAYFALARDA YAŞATACAĞINIZ TÜM HAYALLERE VE GÜZEL GÖZLERE.

**KENDİNİZE İYİ BAKIN,
GÜNEŞLİ GÜNLERDE GÖRÜŞMEK DİLEÇİYLE.**

BİR VEDA

**"BU, SİZİN EN GÜZEL
ZAMANLARINIZ."**

**SÖZÜNE ARTIK
İNANIYORUM**

Bu beton yığınının her geçtiğim köşesinde, yüzümü saran buruk gülümsemenin nedenini de daha iyi anlıyorum.

Sürekli "Bıktım artık, bitse de gitsek" desem bile, bir yanımdan gitmemek için özel bir çaba gösterdiğinin de farkındayım.

Şimdilerde kalan zamanım için gün saydığım bu yerin bana ait olduğunu hissediyorum. Tüm duvarların arasında ruhumun gezdiğini ve beni ben yapan her şeyin buralardan geldiğini fark ediyorum.

Bazen oturup konuşuyoruz; "İlk zamanlarda böyleydik..." diye. Dört duvarın arasında nasıl olur da insan değişir, gelişir, hâlâ şaşırtıcı geliyor.

**EN ÜZÜCÜSÜ İSE BİR ZAMAN SONRA
SADECE BİR PARÇASININ
FOTOĞRAFLARDA YA DA ANI KUTUMUN**

**EN GÜZEL KÖŞESİNDE KALABİLECEK
OLMASI**

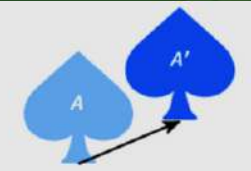
**DAHA DA ÜZÜCÜSÜ İSE BURAYI
ALIP ANI KUTUMA
KOYAMAYACAK OLMAM...**

Uzun lafın kısıası sevgili arkadaşlar, bir parçamızı bırakıp gidiyoruz buraya başkalarının ruhunu beslemek için. Belki bizi hatırlarsınız ama biz kolay kolay unutmayacağız.

GeoGebra, matematiksel kavramları dinamik bir şekilde öğretmek için güçlü bir araçtır. Noktalar, doğrular ve çokgenler çizilebilir, fonksiyon grafiklerini oluşturabilir ve simetri görsel olarak incelenebilir. Etkileşimli öğrenme özellikleri, öğrencilerin kavramları daha kolay anlamasını sağlar.

Arslanhane Camii 2023 yılında UNESCO Dünya Mirasları Listesi'ne alınmış önemli bir değerimiz, kültürel bir mirasımızdır. Kültürel miras toplumların kimliğini ve geçmişini anlamasında kritik bir rol oynar. Bu miras, bireylerin tarihsel bağlarını güçlendirir ve aidiyet duygusunu pekiştirir. Eğitim açısından ise kültürel miras, genç nesillere tarih, sanat ve gelenekler hakkında değerli bilgiler sunar ve onların dünya görüşünü genişletir. Bu bağlamda, kültürel mirasın korunması ve tanıtılması, hem bireysel hem de toplumsal gelişim için büyük önem taşımaktadır.

Şekli basitçe hareket ettiren dönüşüm öteleme olarak adlandırılır.

Şekli çeviren dönüşüm yansıma olarak adlandırılır.

Şekli belirli bir nokta etrafında döndüren dönüşüm döndürme olarak adlandırılır.

Matematiğin günlük hayatla iç içe geçtiğini gösteren en çarpıcı örneklerden biri, dönüşüm geometrisinin öteleme, yansıma ve döndürme işlemleriyle oluşturulan sanatsal ve mimari eserlerdir.

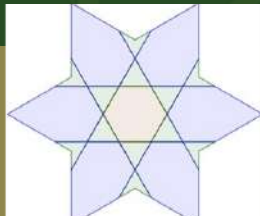
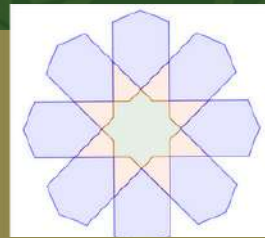
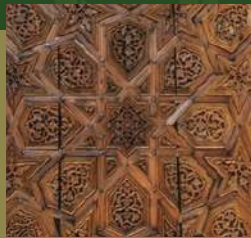
İslam sanatında büyük öneme sahip geometrik süslemeler, camii, medrese ve saray gibi yapıların estetik unsurlarını oluşturur. Bu desenler, matematiksel düzenin sanata dönüşmüş hali olarak hem zihni hem de ruhu besler. Arslanhane Camii'ndeki süslemeler, dönüşüm geometrisinin sanattaki yansımasını somut bir şekilde gözler önüne sermektedir.

Bu yaklaşım, öğrencilerin problem çözme, analitik düşünme, yaratıcılık ve keşif yeteneklerini geliştirirken, GeoGebra kullanımı teknolojik ve matematiksel modelleme becerilerini güçlendirir. Çalışma, milli kültürel oluşumlarımıza olan sıcaklık ve disiplinler arası bir yaklaşımla kültürel değerlere önem veren bir çalışmadır.

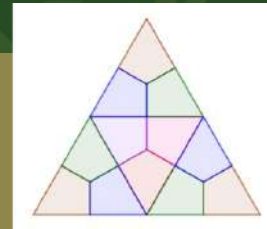
İslami geometri çalışmaları yaygın olsa da kültürel miras temalı ve GeoGebra ile İslami geometri ve kültürel farkındalığı bütünsel olarak ele alan çalışmalar bulunmamaktadır.

Dönüşüm geometrisi

Bu çalışma, disiplinler arası bir yaklaşımla matematik ve tarih-kültür bilincini ortaya çıkararak, eğitime gelişmiş bir bakış açısı sağlaması açısından diğer çalışmalara ilham verebilir.

ARSLANHANE CAMİİ MİNBERİNİN VE AVİZESİNİN ORJİNAL VE GEOGEBRA İLE ÇİZİLMİŞ RESİMLERİ

SAFSATA

Korkuluk Safsatası:

Bu safsata türünde insanlar, bir fikri çarpıtarak veya abartılı bir versiyonunu sunup o fikri çürütmeye çalışırlar. Yani kısaca açıklamak gerekirse, karşı tarafın söylemediği bir şeyi o kişi söylemiş gibi kullanarak karşıya saldırmaktır.

Buna örnek olarak şu verilebilir:

“Bir gün birisi Mehmet Akif Ersoy’a gelir ve kendisinin uzmanlık sahasının başka olduğunu ve siyasetten anlamayacağını ima etmek amacıyla;

-Affedersiniz ama siz baytar değil miydiniz?, der.

Mehmet Akif’in yanıtı şöyle olur:

-Evet, hayırdır? Bir yeriniz mi ağrıyordu?”

Otoriteye Başvurma Safsatası:

Otoriteye başvurma safsatası, bir alanda belirli bir otoriteye sahip olan bir kişinin kendi fikirlerini desteklemek için yaptığı mantık hatalarından oluşan bir safsatadır.

Örneğin televizyon kanallarında gündüz kuşaklarında davet edilen konuklar belirli bir konuda bilgiye sahip hatta bu yüzden isimlerinin önlerine “Dr.” ya da “Prof.” vb. unvanlar alıyorlar fakat verdikleri bilgiler kendi bilgileriyle çıkışıyor ve bu yüzden yanlış bilgiler veriyorlar.

“Vakumlu Süpürge ile Kırıksıklık Tedavisi”, “Lavabo Pompası ile Bel Ağrısı Tedavisi” gibi başlıklarla insanlar yanlış bilgilendiriliyor. Bunlara inanacak insan var mı diye düşünebilirsiniz belki ama maalesef var. İnsanlar da otoritelerine başvurarak birçok safsata oluşturmuyorlar.

Kişiyi Saldırı Safsatası:

Bir tepkinin belirli bir kişinin herhangi bir konuya ilişkin duruşundan ziyade o kişinin şahsiyetine yönlendirilmesidir. Örneğin bir tartışmada karşıdaki kişinin sözlerine cevap vermektense bu sözü söyleyen kişinin karakteristik özelliklerinden söz edilmesidir. Aşağıdaki diyalog buna bir örnektir.

“Ali bana düşük kalorili bir diyet yapmamı tavsiye etti. Böylece kilo kaybetmem mümkün olabilirmiş.”
+ “Ali, düşük kalorili diyetin kilo kaybettireceğini söylüyormuş. Hah! O diyet tavsiyesinden ne anlar! O şişman. Hem sivilceleri de var. Saçları da yağlı, darmadağın. Daha fenası, o Çalatasaray’ı tutuyor. Bir Çalatasaraylıdan ne beklersin? Kendisine baksın o bir önce...”

Cinaslı Safsata:

Cinaslı safsata anlamları farklı, yazılış veya söylenişleri aynı olan sözcüklerin kullanılmasıyla geliştirilen yargı olarak tanımlanabilir. Örneğin:

“Kanuna karşı gelen herkes hapse atılır.” yargısından başka anlamlar da çıkarılabilir.

“Sen, yerçekimi kanununa karşı geldin! Senin hapse atılman lazım.” Buna benzer bir çok örnek verilebilir.

Bilimin Yetersizliği Safsatası:

Bu safsata, bir şeyin bilim tarafından henüz açıklanamamış veya kanıtlanamamış olmasını, o şeyin gerçek olduğunu ya da alternatif açıklamaların doğru olabileceğini iddia etmek için kullanılır. “Neden bilime güvenelim ki? Hala kanserin çaresini bulamadı.” cümlesi de bu safsataya örnektir.

Gerçekleşmesi rastlantısallık içeren gelişmelerden, olaylar vuku bulduktan sonra kendi işine gelenleri hikayeleştirip, ben bunları öngördüm ve öngörebilirim mesajı vermeye çalışırlar.

Falcıların ardı ardına saydığı ve geniş bir bant aralığını kapsayan “Sarışın mı desem, esmer mi yoksa kumral mı? 3 gün mü desem, 3 hafta mı yoksa 3 ay mı?” ifadeler üzerine aldıkları geri bildirimle sanki bir tahmin yapmış izlenimi yaratması gibidir bunların yorumları bu safsatanın içindedir.

Keskin Nişancı Safsatası:

Edebi Metinlerin Gücü: Harry Potter Örneğiyle Kitapların Değeri

Başta ailemiz olmak üzere, kitap okumak denilince hepimizin aklına aynı sorular geliyor: Okuduğumuz kurgusal kitaplar bizler için yararlı mı, yararlıysa bile diğer türlere kıyasla ne kadar yararlı? Bu soruyu okuduktan sonra aklınızın köşesinde eminim ki "Kitaplar sadece bir şeyler öğrenmek için mi okunur?" diye de geçmiştir. Bence bu sorunun cevabı hayır. Şahsen ben eğlenmek hem de öğrenmek için kitap okuyorum. İlk soruya da değinmem gerekirse, okuyacağımız ve bize katkı sağlamayacak kitap oldukça azdır (ki bu azlık, kitap diyemeyeceğimiz, farklı amaçlar çerçevesinde yazılmış yazıları kapsıyor). Ben bu yazıda bu sorularımızı detaylı bir şekilde Harry Potter serisi örnekleri ve genellemelerde spesifik bir çerçevede kalabilmek için edebi metin-bilgilendirici metin kıyaslamaları üzerinden yanıtlayacağım.

Harry Potter denildiğinde aklımıza gelen bazı şeyler var. Bunlardan bazıları: güçlü arkadaşlıklar, büyüculuk dünyası üzerinden işlenen iyi-kötü çatışması, ırkçılık gibi şeyler. Bilmeyenler için bu konuları biraz açalım. Hepimizin bildiği gibi Harry, ailesini kaybetmiş, teyzesiyle yaşayan –ki buna yaşamak denilebilir mi emin değilim– bir çocuk. Yıllar boyunca aile özlemi çektiikten sonra, Hogwarts yolculuğunda edindiği arkadaşlar ona aile oluyor. Zor zamanlarında birbirlerinin yanında oluyorlar, her şartta birbirlerini destekliyorlar. Yedi kitap, sekiz film boyunca işlenen bu arkadaşlık bizlere arkadaşlığı önemini gösteriyor. Öte yandan, Draco'nun sözde arkadaşlarıyla arasındaki ilişkide çıkar ilişkilerinin ne kadar hassas temellere dayandığı gözler önüne seriliyor.

Ölümler için üzülmeye Harry, yaşayanlar için üzülmeye. Her şeyden önce de sevgisiz yaşayanlara.
~Albus Dumbledore

Sınır tanımayan bir zeka, en büyük hediye insanlara.
~Ravenclaw

Her zaman umduğumuz bir biçimde olmasa da, kaybettiğimiz şeyler bir şekilde bize geri döner.
~Luna Lovegood

Kitabın konusu, büyüculuk dünyasında kitabın baş kötüsü olan Voldemort'un, sözde atası Salazar Slytherin'in ulu amacını gerçekleştirmek üzere başlattığı ama aslında güç uğruna hırslarına kapılmasından dolayı başlattığı bir savaş ve bu savaşın getirilerine dayanıyor. Harry'nin ailesi, Voldemort tarafından ortaya atılan ve Voldemort'un Harry'yi işaret ettiğini düşündüğü bir kehanet ışığında oğullarını korumak için kendilerini feda ediyor. Voldemort tarafından yapılan lanet, Lily Potter'dan sekiz onuncu ortadan kaybolmasını sağlıyor. Ayrıca Harry bu sayede hayatta kalıyor ve "sağ kalan çocuk" unvanını kazanıyor. Kitap, Voldemort'un Harry'yi baş düşmanı ilan edip Harry'ye ve ona karşı gelen herkesi yok etmeye çalışması, bu çerçevede Harry'nin hayatta kalmak ve sevdiklerini korumak için Voldemort'a karşı mücadele etmesi üzerinden ilerliyor. Taraflar ve temsil ettikleri şu an bile çok açık ama ben daha iyi anlaşılması için tarafları biraz açacağım. Bir tarafta Voldemort'un müritleri olan Ölüm Yiyenler var. Ölüm Yiyenler, kan saflığına takmış, güç uğruna her şeyi yapan; Voldemort'un emirlerini sorgusuz sualsiz yerine getiren bir topluluk. Diğer tarafta ise Dumbledore tarafından Voldemort ile mücadele etmek için kurulan Zümrüdüanka Yoldaşlığı var. Yoldaşlık, sevdiklerini korumak, ayrıca Muggle'lar ve Muggle doğumları onları bekleyen korkunç kaderden korumaya çalışan kişilerden oluşuyor. (İki tarafta da bu gruplara tam anlamıyla uymayanlar, sonrasında taraf değiştiren kişiler var. Ayrıca tarafsız kalan birçok kişi de var.) İşin aslına bakarsak, belirgin olarak sergilenen iyi-kötü, hırs-erdem çatışması ve ırkçılığa karşı güçlü bir duruş var.

Hepimizin içinde hem aydınlık hem de karanlık bir taraf vardır. Önemli olan hangisini seçtiğimizdir. Bizi biz yapan budur.
~Sirius Black

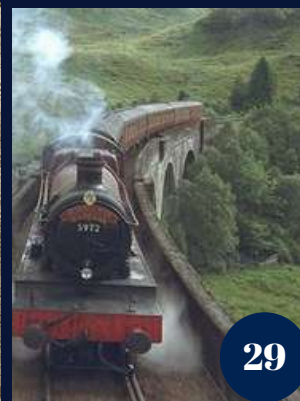
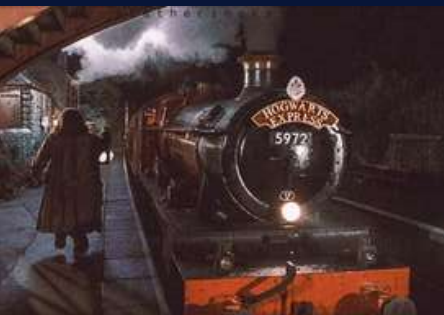
Edebi metinlerde bize doğrudan "Doğru olan budur." denmez. Bizler kitap okurken, okuduğumuzu daha iyi anlamak için o dünyanın içine girmeye çalışırız. Bunu gerek betimlemeler yardımıyla, gerek karakterlerle empati yaparak sağlarız. İşte tam bu empati esnasında karakterleri içselleştiririz. Bu içselleştirme, bizlerin karakterlerin düşüncelerini/değerlerini benimsememizi sağlar. Kitabı okurken benimsediğimiz düşünceler, bizlerin düşünce dünyasına muhakeme ve sentezden geçerek giriş yapar ve sonuç olarak değer öğrenimi tamamlanmış olur. Bilgilendirici metinlerde ise bize doğrudan "Doğru olan bu." denir. Bu, bir değer doğrudan aşılanmaya çalışılmasıdır. Kitabı okurken bize verilen düşünceleri aklımızda tutarız ama düşünceleri teerrübe edemediğimiz için içselleştiremeyiz ve tam öğrenme gerçekleşmez. Bilgilendirici metinleri tam anlamıyla okuyup içselleştirebilmek için bir bilgi birikimi gerekir çünkü bilgi birikimimiz sayesinde düşünceleri teerrübe edebiliriz; ama bu herkes için geçerli değildir. Bu nedenle özellikle çocuklar için edebi metinler daha çok tercih edilir. Ayrıca ülkemiz gibi kitap okuma oranlarının oldukça düşük olduğu bir ülkede bilgilendirici metinlerden medet ummak, hayalperest bir bakış açıdır diyebiliriz.

Mutluluk en karanlık zamanlarda bile vardır. Yeter ki ışığı açmayı unutmayın.
~Albus Dumbledore

Bir adamın nasıl biri olduğunu anlamak istiyorsan, kendisiyle eşit olanlara değil, asıllarına nasıl muamele ettiğine bak.
~Sirius Black

Bu içselleştirme mevzusuna ek olarak, edebi metinlerin replik gücü de vardır. Edebi metinlerde doğrudan düşünce aşılanmak isteniyorsa kullanılacak yegâne araç repliklerdir. Bu doğrudan söylemler de yine bilgilendirici metinlerin doğrudan aktarımından daha etkili olur çünkü bu düşünceleri dile getiren bir yabancının değil, kitap aracılığıyla tanıştığımız bir arkadaşımızın olur. Örneğin, Harry Potter'da özlü sözleriyle öne çıkan isim Hogwarts'ın biricik müdürü Albus Dumbledore'dur. Kendisi bizler için bir profesör olarak öne çıkar; Harry'ye ve çevresindeki herkese öğütler verir. Buna ek olarak, Harry'nin vaftiz babası Sirius da Harry'ye bir ebeveyn figürü olarak öne çıkar ve bizlere Harry aracılığıyla kimi noktada öğütler verir. Harry'nin arkadaşlarından da arkadaşlığa ve cesarete dair sözler duymak mümkündür. Ayrıca Harry Potter kitaplarında, başta Voldemort olmak üzere karşı tarafın da söylemlerini işitiriz ve zamanla onların söylemlerinin çürütüldüğünü görürüz. Bu sayede doğruya yönlendirilmiş olur, değer eğitimi başarıyla tamamlarız.

Bir buçuk metre boyunda, oldukça atik ve hızlı olan bu canlılar, bölgedeki ekinlerin büyük kısmını yiyor, yemedikleri alanları ise bozarak çitlerde büyük delikler açıyordu.

Emuları öldürmek neredeyse imkânsızdı. Çünkü kalın tüyleri, mermileri ya etkisiz hâle getiriyor ya da çok hızlı koştukları için açılan ateşten kurtulmayı başarıyorlardı.

VE SAVAŞ BAŞLIYOR

Devrin Savunma Bakanı George Pearce, emulara savaş ilân etti. 20 bin silahsız, savunmasız kuşa karşı Binbaşı G.P.W Meredith komutasında "Lewis Guns" marka makineli tüfekler ve binlerce mermiyle donatılan bir birlik gönderdi.

2 Kasım 1932'de ilk çarpışma yaşandı. Campion bölgesi yakınlarında askerler, makineli tüfeklerle yaylım ateşi açtılar kuşların üzerine. Ancak sonuç fiyaskoydu. Harcanan onca mermiye rağmen sadece 50 emu öldürülebilmişti

EMULARIN DİRENİŞİ

ACI BİR MAĞLUBİYET

Yoksa emular görüldüğü kadar akılsız değiller miydi? Evet, onlar da kendi savunma taktiklerini geliştirmişlerdi. Bir askerin raporuna göre 10'lu, 20'li gruplara bölünen emularda her manganın bir lideri vardı. Diğerleri ekinleri talan ederken o etrafı gözlüyor herhangi bir tehlike anında saniyeler içinde yüzlerce metre mesafeye dağılıyorlardı.

Emuların bu beklenmedik direnişi askerleri şaşkına çevirdi. Üç günde atılan binlerce mermiye rağmen çok az emu öldürülebilmişti. İstatistikler böyle olunca, savaşa bir son vermek gerekiyordu ve öyle de oldu.

Binbaşı Meredith'in bu kuşlarla ilgili fikirleri de oldukça tuhaftı: "Bu kuşlardan silahlı bir askerî birlik kurabilseydik, dünyadaki bütün orduları yenerdi. Makineli tüfekler karşısında tanklar gibi zarar görmeden durabiliyorlar. Dom dom kurşunlarının durduramadığı Zulular gibiler.

SAVAŞIN BEKLENMEDİK SONUCU: EMULARIN ZAFERİ

1950'lerde o bölgeye 200 km uzunluğunda bir çit çekilir ve mesele kısmen de olsa hallolur. Avusturalya-Emu Savaşı'ndan zaferle ayrılan bu kuşlar, Avustralya armasında bu zaferleriyle yer bulmayı başarmıştır. Bugün ülkenin alameti olan kangurularla beraber bu kahraman kuşlar da Avustralya'yı temsil ediyor.

Bir gazetede çıkan manşet ise şöyleydi: "Savaş bitti ama henüz karşı tarafla bir barış anlaşması imzalanmadı. Düşman, işgal ettiği topraklardaki iddiasını sürdürüyor".

DÜNYAYI DEĞİŞTİRMEK İÇİN EN CÜÇLÜ SİLAH, EĞİTİMDİR

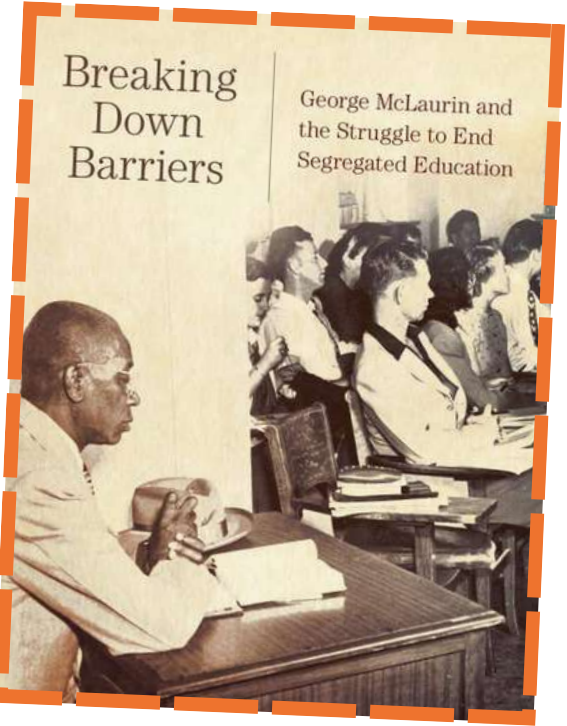
İşte onun sözleri:

"Bazı arkadaşlarım bana bir hayvana bakar gibi bakıyordu, kimse benimle konuşmuyordu. Hocalar, sanki ben yokmuşum gibi davranıyor, sorularımı görmezden gelip cevap vermeyi reddediyordu.

Ama ben tüm bedenim ve ruhumla derslerime odaklandım. Zamanla, onlar kendi sorularına cevap bulmak ve açıklamalar istemek için bana gelmeye başladılar."

1948 yılında, George McLaurin, Oklahoma Üniversitesi'ne kabul edilen ilk siyahi kişi oldu. Ancak, beyaz sınıf arkadaşlarından uzakta, izole bir köşede oturmaya zorlandı. Bu aşağılayıcı ayrımcılığa rağmen, bugün adı üniversitenin en iyi öğrencileri onur listesinde, ilk üçte yer alıyor.

DOĞANIN GİZEMİ!

TEKNOLOJİK PULLAR

Bilim insanları, ceviz kabuğunda ve Antep fıstığı kabuğunda üç boyutlu yapboz parçalarına benzeyen hücreler tespit etti.

ÜÇ BOYUTLU YAPBOZ PARÇALARI

Ceviz ve Antep fıstığı kabuğunun hücresel düzeyden moleküler düzeye kadar incelenmesi, bilim insanlarına doğadaki paketleme konseptlerine dair fikir verdi. Açılmamış Antep fıstığı kabuklarını dişimizle kırmanın neden çok zor olduğu da anlaşıldı. Araştırmalarını Royal Society Open Science'da yayımlayan Viyana Bodenkultur Üniversitesi'nden Doç. Dr. Notburga Gierlinger ve meslektaşları, Antep fıstığı kabuğunda 3D mikroskobik "yapboz parçaları" tespit etti. Gierlinger ve ekibi, 3D yapboz parçalarına benzeyen hücreleri daha önce de ceviz kabuğunda tespit etmişti. Antep fıstığı kabuğu da, ceviz kabuğu da yuvarlak çıkıntılar (lobları) olan hücrelerden oluşuyor. İki kabukta da, her hücre ortalama 14 komşu hücreye kenetleniyor ve ikisinin de hücrelerinin helezoni yapılarla dolu kalın hücre duvarları var. Cornell Üniversitesi'nden Prof. Karl Niklas, Antep fıstığı ve ceviz kabuğunun yapısında mekanik kuvvetlere farklı düzeylerde farklı tepkiler verilmesinin kendisini şaşırttığını söylüyor. Bu özelliklerin darbe emicilerin yapımı için ideal olabileceğini belirten Niklas, "Antep fıstığını çekiçle kırmayı hiç denediniz mi? Ben denedim, kolay değil." diyor. Antep fıstığı kabuğunda hücre loblarının üç kat fazla olduğu ve hücrelerin insanın kalça eklemine benzeyen yapılarla birbirlerine bağlandığı da tespit edildi. İyi ki, Antep fıstığı kabukları fıstık olgunlaşınca kendiliğinden açılıyor!

Yılan derisi aşınmaya karşı dayanıklı olduğu gibi sürtünmeyi de azaltıyor. Karlsruhe Teknoloji Enstitüsü'nden Dr. Christian Greiner ve ekibi, pulların yapısından esinlenerek sürtünmeyi rekor düzeyde azaltan bir malzeme yaptı. Çeliğin yüzeyini yılan derisine benzeyecek şekilde lazerle dağlayıp sürtünme testine tabi tuttular. Malzeme kuru şartlarda, yağ veya başka kayganlaştırıcı kullanılmadığı halde pürüzsüz muadiline göre %40 daha az sürtünme sağladı. Greiner şunları söyledi: "Sürtünmeyi sadece %1 azaltmayı başarsak bile, mühendis meslektaşlarımız memnun olurdu. %40 gerçekten bir atılım; herkes çok heyecanlı." Yılan pulları ileri doğru hareketi kolaylaştıracak şekilde yapılandırılmış. Georgia Tech'ten

Doç. Dr. David Hu ve ekibi, yılanların pullarını dışarı doğru hareket ettirerek ağaç kabuklarına tutunduklarını gösterdi. Deneylerden birinde yılanlara kumaş "giysiler" giydirdiler. Yılanlar kıvrılıp durdu; fakat ilerleyemedi. Yana doğru kıvrılarak hızla kum tepelerine tırmanan boynuzlu çingiraklı yılanı inceleyen bir ekibin çalışmaları da, eğimli zeminde kuma saplanan robotun programlanmasını sağladı. Carnegie Mellon Üniversitesi'nin açıklamasında şu sözlerle yer verildi: "Boynuzlu çingiraklı yılanların hayrete düşüren hızla kumlu yamaçlara tırmanma yetenekleri bir zamanlar biyologların çok iyi anlamadıkları, robot biliminin de taklit etmeyi ancak hayal edebileceği bir şeydi."

Yüksek hız ve hassasiyetle şekil değiştiren yüzgeçlerin incelenmesiyle elde edilen bilgilerin bir düğmeyle şekil değiştirecek uçak kanatlarının yapılmasını sağlayabileceği belirtiliyor.

BALIK YÜZGEÇLERİNİN YAPISAL SIRLARI

Balık yüzgeçlerinin güçlü ve esnek olmasına neden olan yapısal sırlar ortaya çıktı. Colorado Üniversitesi'nin açıklamasına göre, elde edilen bilgiler bir düğmeyle şekil değiştirecek uçak kanatlarının yapılmasını sağlayabilir. Üniversitenin İleri Teknoloji Malzemeleri ve Biyoesin Laboratuvarı'nın yöneticisi Prof. Francois Barthelet, yüzgeçlerin olağanüstü olduklarını, hiç kas içermedikleri halde maharetle hareket ettiklerini söylüyor. "Bir yüzgeci incellerseniz birçok sert ışından oluştuğunu görürsünüz. Işıkların her biri parmaklarınız gibi ayrı ayrı hareket ettirilebilir." diyor Barthelet, balıkların çoğunda yüzgeçleri oluşturan ince kolajen zarları sertleştiren uzun, kemiksi

ışınların bulunduğunu, ışınların daha yumuşak bir iç tabakayı çevreleyen sert iki sıra küçük kemik parçasından oluştuğunu, çok sayıda küçük parçanın yüzgecin şeklinin minimum kuvvetle değiştirilmesini sağladığını belirtiyor. "Şekilleri değiştirilebilen malzemeler iki türdür. Bazıları hidrojeller gibi çok esnektir. Fakat bu malzemeler dış kuvvetlere maruz bırakılınca kolayca çöker. Şekilleri değiştirilebilen malzemeler hava-uzay kompozitleri gibi çok sert de olabilir, fakat bunların şeklinde küçük değişiklikler yapmak için çok kuvvet gerekir." diyor Barthelet, yüzgeçlerin biyomekaniğine hayran olduğunu, amacının mekanik özelliklerinden esinlenerek yeni malzeme ve cihazlar geliştirmek olduğunu belirtiyor.

EVRENSEL AHLAK YASASI VAR MIDIR?

Ahlak, yerel ve kültürel bir özellik taşıırken ahlak felsefesi, bu somut ahlak anlayışlarını evrensel ilkeler üzerinden irdeler. Evrensel ahlak yasasının herkes için mümkün olup olmadığı sorusu da ahlak felsefesinin temel problemlerinden biridir.

10/D

Herkes için geçerli ahlaki eylem biçimi mümkün müdür? Yoksa ahlaki eylem biçimi, kültürlerle ve toplumlara bağlı olarak değişebilir mi?

Öğrencilerimiz bu problemlere farklı yanıtlar verilmiş, bireysel veya toplumsal varlık olarak insan davranışlarının, insana etki eden kuralların ve değerlerin ne olduğu, ahlakın nasıl geliştiği ve nasıl olması gerektiği konusunda fikir ve düşüncelerini müzakere etmişlerdir.

10/C

10/E

10/A

10/E

BENİM FELSEFEM 10 / D

Felsefesiz bir hayat
Çiğdem
Hocasız bir felsefe dersine benzer

Kaçamazsın düşüncelerinden
Aklında dönen felsefelerden
Hadî ama, korkak olma
Kendini bul ve sorgula.

Düşünüyorum,
sorguluyorum.
Felsefe ile gerçeği arıyorum.

Aydınlığını karanlıktan ayıramayanların acısı
Kendini bulamayanların çözümsüz sancısı
Işıksız dar sokakların görünmez gün ışığı
Lütufsuz ve fikirsiz bir zihnin sırrı...

Bebek gibi meraklı
Dedektif gibi şüpheli
olmadıkça öğrenemezsin gerçekleri

DÜŞÜNME,
SORGULAMA
İTAAT ET !!!!!!!

Boş değil Felsefe yapıyorum, düşüncelerimi bala bandırıyorum.

Platon yapar evinde plates
Hepsinin atasıdır Thales
Thales YAPAR FELSEFE
Biz yapalım kime ne?

Felsefe yapmak zorunluluk değil ihtiyaçtır.

Bir düşünce, bir düşünce daha
Hepsini birleştir, teker teker,
Üstüne kat her bilgiyi
Ufkunu aç, açıl ufuklara
İnşa ettiğin gemi ile.

Gökyüzüne bak
Düşünmeye bahanen olsun
Kendini düşün, kendine bak
Her şeye çaren olsun

Duygularına güvenme sakın,
Sorgulamadan ulaşamazsın,
Gerçek bilgiyi kovala,
Soru işareti aklında kalmasın

Sanki bir bağ var arada
Farklı düşüncelerin
İnsan şaşırmayacak da
Ne yapacak size söylerim.

Düşünmek yetmiyor
Bilmek, dinlemek
İnsan hayret ediyor
Budur felsefe yapabilmek

Otur
Düşün
Usunu Bul

Düşünmek
...yoksa
İnsanlık ne ola?

Düşün ki farkına var Nerden geldiğinin şüphe duy ki, gör gerçeklerin ardındakileri Merak değil, "DÜŞÜNCESİZLİK" delirtir insanı.

Düşün araştır kaderini,
Öyle bulursun kendini
Anlamlandır çevreni
Budur kurtuluş belki

Nerden geldik, nereye gideceğiz
Felsefeyle gerçekleri öğreneceğiz.
Merak et, düşün, araştır
Aynada gör tüm bu gerçekleri.

BENİM FELSEFEM

Aristoteles, Anaximenes, Thales
Ne güzel şehirdir Efes
Herkes alsın kuşuna bir kafes
Helal olsun aldığı her nefes

10/E

İyonyada başladı felsefe
Thales, Anaxsimendros
düşününce sen de meraklan
şüphelen bul
Felsefenin özünü düşün bul

10/E

Felsefe bir gelişim
Hayatının tam içinin
Sorun ve çözümler hep var
Zamanda her biçimin
Düşün, yorul, yaşamı bul
Geçiyor felsefenin yolu
Aynı dünya farklı zihinler
Akışın bir yolculuğu

10/E

Düşün düşün merak et
Senden durma devam et
Şaşır şaşır hayret et
Düşünmeyi hayal et
Eleştir değerlendir
Kendini geliştir
Tutarlı ol çalışma
Felsefeyle gel sen de gel

10/E

10/E

Düşün rahatla, kafanı boşalt
Evreni tanı, hayata anlam kat
Sorgularsan kendini, kainatı
Ulaşırsın ebedi huzura.

10/E

Düşün blünmeyi merak et
Sorgula sonra da hayret et
Hakikati anla tutanla devam et
Felsefesiz hayatı kim ne etsin?

10/E

Merakın gücü düşünceyle buluştu.
Sorgulayarak insan kendini buldu.
Düşüncesini düşünerek reflektif oldu.
Felsefe yaşamımızın bir parçası oldu.
Yapma dendi karşı çıktık işlerce
Uğraştık fizikler, savagı senelerce
Böylelikle hayatımıza girdi felsefe

10/E

İnsan düşünmesi gerektiğini bile
düşüncesinden yola çıkarak
kararlaştırdığı bir dünyada
felsefeden uzak nasıl yaşar?

10/E

Kendine güven sen de yap
Merak et sen de düşün.
Düşünmeyi sev hayret de et
Tutarlı ol çalışma kendinle
Evrensel ol düşünme sevginle
Sen de yap felsefe

10/E

Fikirsiz insan neye yarar
eleştiremedikçe, Düşünmeyen insan
neye yarar kendini bilmedikçe Kendini
anlamadan kimi anlarsın Anlamadıkça
kim seni anlarsın Düşün öğren bilgi edin
ne için varsın neden buradasın?

10/E

Bakıyorum hayata:
Bu hayatta kendimi bulabilir miyim?
Bakıyorum kendime:
Kendi düşüncemi bulabilir miyim?
Neden bu hayattayız sorguluyorum
Peki bu sorgulamayı nasıl yapıyorum?
Sorgulamayı sorgulamak nasıl oluyor?
Demek ki ben felsefe yapıyorum.
Kendi düşüncemi bulursam
Kendi düşüncemi düşüneni nasıl bulurum?
Demek ki ben felsefe yapıyorum.

10/E

İnsan sorgulamazsa dünyayı
Nasıl bulacak doğruyu yanlış
Merak etmek lazım dünyayı
Eleştirmek lazım dünyayı

10/E

10/E

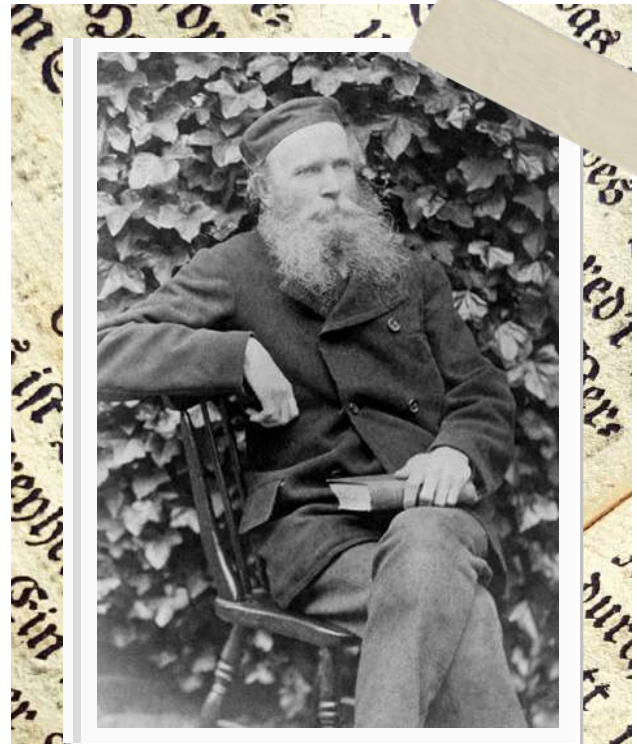
Düşünüyorum o halde var mıyım?
Düşünemiyorum o halde yok muyum?
Düşünemediğimi düşünüyorum
O halde var mıyım?

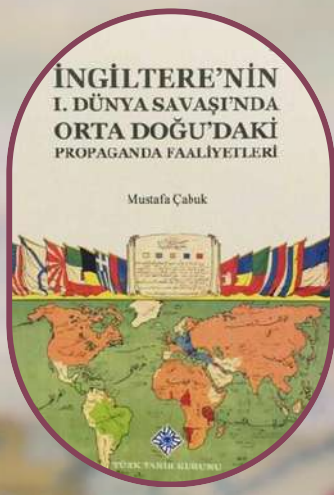
10/E

İlk Oxford (İngilizce) Sözlüğünün Hazırlanışının Çılgın Hikayesi

Sözlüğün hazırlıkları 1857'de başlamıştı ve o güne kadar girilen en iddialı çalışmaydı, tamamlandığında İngilizcenin en kapsamlı ilk sözlüğü olacaktı. Simon Winchester'ın titiz araştırmalar sonucunda kaleme aldığı *Deli ve Dahi*, işte bu devrimci eserin hazırlanışına büyük katkılarda bulunan, çoğu yönden bambaşka ama kelimelere adanmışlığıyla hayli birbirine benzer iki adamın, Dr. James Murray ile Dr. W. C. Minor'ın eksantrik hikayesini ve sözlükçülüğün meşakkatli dünyasını gözler önüne seriyor.

Bu kitap, İngiltere'nin, I. Dünya Savaşı sırasında Orta Doğu'da yürüttüğü propaganda faaliyetlerini ele alıyor.

Bu dönem, bölgenin tarihini ve bugünkü siyasi durumunu anlamak için kritik önem taşıyor. Kitap, İngiliz propagandacıların amaçlarını, stratejilerini, kullandıkları araçları ve bu faaliyetlerin bölge üzerindeki etkilerini incelemektedir.

KITAP SEÇKİSİ

İngiliz Propagandacıların Orta Doğu'ya Yönelik Stratejileri

İngiliz propagandası, Osmanlı yönetiminin zayıflıklarını vurgulayarak Arapların ve diğer halkların Osmanlı yönetiminden kopmalarını teşvik etti.

Araplara, savaştan sonra bağımsızlık kazanacakları ve kendi devletlerini kuracakları vaat edildi.

İngiliz propagandası, Yahudileri Filistin'e göç etmeye ve orada bir devlet kurmaya teşvik etti. Bu vaatler, bölgede gerginlik yarattı.

İngiliz Propagandacıların Kullandığı Araçlar ve Teknikler

Radyo, propaganda mesajlarını yaymak için önemli bir araçtı.

İngiliz propagandası, kendi yanı sıra gazeteleri ve yayınlarını destekleyerek veya mevcut yayın organlarında haberlere yön vererek kamuoyu etkiledi.

Görsel propaganda, mesajları etkili bir şekilde iletmek için kullanıldı. Posterler, hedef kitleye güçlü mesajlar ve görüntüler sunuyordu.

Arapların Ulusal Hareketlerini Destekleme Çabaları

1916 Sykes-Picot Anlaşması: İngiliz ve Fransız yetkilileri, Osmanlı İmparatorluğu'nun bölünmesi için gizli bir anlaşma imzaladılar.

1917 Balfour Deklarasyonu: Bu deklarasyon, Filistin'de Yahudi ulusal bir vatanının kurulmasını destekledi.

Arap İsyanı: İngilizler, Arap isyancılara destek verdi ve Osmanlı İmparatorluğu'na karşı savaşmalarına yardım etti.

Yahudilerin İsrail'in Kurulması Yönündeki Çabaları

Filistin'de bir Yahudi devleti kurmayı hedefleyen Siyonist hareket, İngiliz desteğine güveniyordu.

Deklarasyon, Yahudilerin Filistin'e göç etme ve orada bir devlet kurma hakkını kabul etti.

Savaş sırasında ve sonrasında Yahudilerin Filistin'e göçü hızlandı.

Sonuç ve Değerlendirme

İngiltere'nin I. Dünya Savaşı sırasında Orta Doğu'da yürüttüğü propaganda faaliyetleri, bölgenin tarihini ve bugünkü siyasi durumunu şekillendirmede kritik bir rol oynadı.

İngiliz propagandası, bölgede istikrarsızlığa ve çatışmalara yol açan siyasi ve etnik gerginlikleri körükledi.

Orta Doğu'nun bu karmaşık tarihini anlamak, bölgedeki siyasi ve sosyal sorunları çözmek için önemlidir.

beyin

yakan

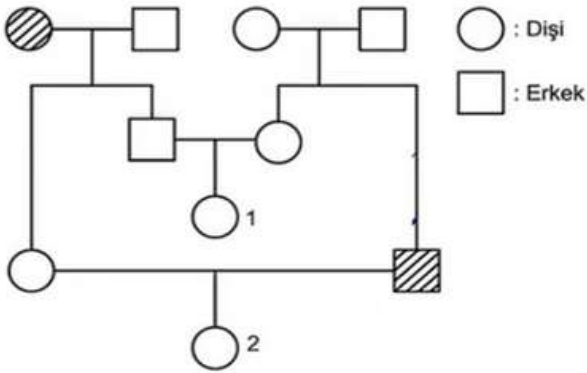
Sorular

2024-
2025
mezunları

1

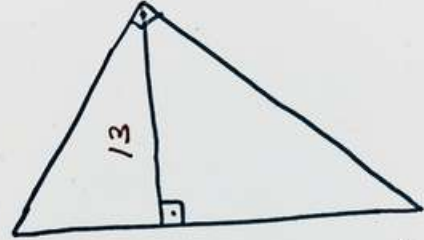
İnsanlara ait aşağıdaki soy ağacında otozomal çekinik bir özelliği fenotipinde gösteren tüm bireyler taralı olarak gösterilmiştir.

Buna göre, soy ağacındaki 1 ve 2 numaralı bireylerin ilgili karakter bakımından aynı genotipte olma olasılığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1/3 B) 2/5 C) 3/10 D) 3/5 E) 4/9

3

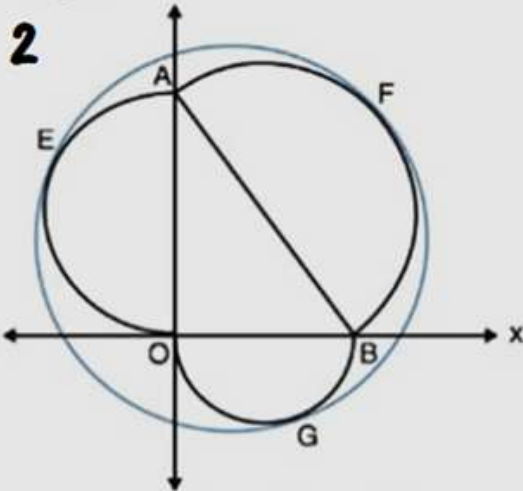
olduğuna göre ağırtay uzunluğu kaç farklı tam sayı değeri alabilir?

4

$$f(x) = \sqrt{x + \sqrt{x + \sqrt{x + \sqrt{x}} \dots}}$$
$$f'(2) = ?$$

2

Aşağıdaki dik koordinat düzleminde [OA], [OB] ve [AB] çaplı yarı çemberler ve bu çemberlere E, F ve G noktalarında dıştan teğet olan mavi renkli çember verilmiştir.

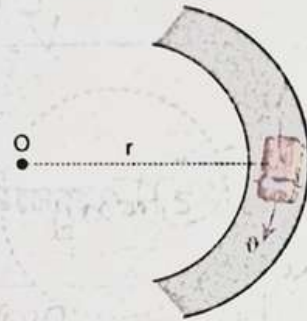

A(0,8) ve B(6,0) olduğuna göre büyük çemberin yarıçapının uzunluğu kaç birimdir?

- A) 7 B) $\frac{144}{23}$ C) 6
D) $\frac{144}{25}$ E) $\frac{144}{29}$

5

Şekildeki 48 m yarıçaplı yatay virajda 800 kg lık araç 6 m/s lık sabit büyüklükteki hızla çembersel hareket yapmaktadır.

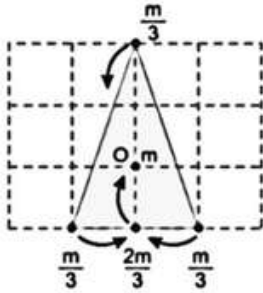
Aracın motoru 4,8 kilowatt güç ürettiğine göre, virajda araca etki eden sürtünme kuvveti kaç newtondur?

- A) 700 B) 900 C) 1000 D) 1150 E) 1500

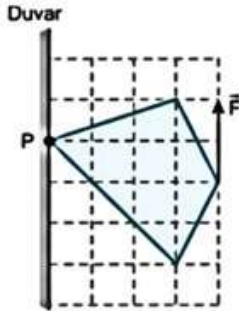
6

Bilgi: Kalınlığı her yerinde aynı olan m kütleli türdeş bir üçgen levhanın kütle merkezinin yerinin, kenarortaylarının kesim noktası olduğunu bilmeyen bir öğrenci, aşağıdaki yolları izleyerek levhanın kütle merkezini doğru olarak buluyor.

- Levhanın kütlelerini üç çeşit parçaya ayırıyor
 $\left(\frac{m}{3}, \frac{m}{3}, \frac{m}{3} \right)$
- Daha sonra üçgenin köşelerinde, kütleleri $\frac{m}{3}$ olan üç noktasal cisim varmış gibi düşünüyor.
- Son olarak da bu üç noktasal cismin ortak kütle merkezini bularak levhanın kütle merkezine ulaşıyor (O noktası)

Kalınlığı her yerinde aynı olan türdeş bir levha, P noktasından duvara menteşelenmiş olup $\vec{F}$ kuvveti yardımıyla şekildeki gibi dengededir.

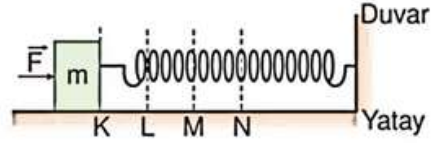
Levhanın ağırlığı 48 N olduğuna göre, $\vec{F}$ kuvvetinin büyüklüğü kaç N'dir?
 (Bölmeler eşit aralıktır.)

- A) 22 B) 24 C) 26 D) 28 E) 32

Üç
Res

7

Sürtünmesiz ortamda, esnek bir yayın ucuna bağlanmış olan m kütleli cisim K noktasında dengededir. Cisim bir $\vec{F}$ kuvvetiyle sabit hızla N noktasına kadar itilmektedir.

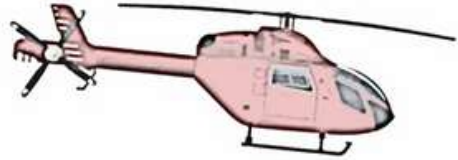

Buna göre;

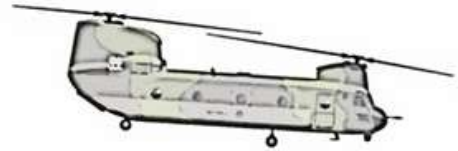
- Yayda oluşan geri çağırıcı kuvvet $-\vec{F}$ dir.(N noktasında)
 - $\vec{F}$ kuvvetinin yaptığı iş, yayda esneklik potansiyel enerjisi olarak depolanır.
 - KL, LM ve MN aralıklarında harcanan güçler eşittir.
- yargılarından hangileri doğrudur?
 (Noktalar arası uzaklıklar eşittir.)

8

Helikopterlerin genelinde bir ana pervane bir de kuyruk pervanesi bulunur.

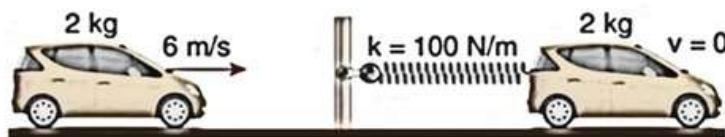

Kuyruk pervanesinin işlevini ve aşağıdaki helikopter tiplerinde neden bulunmadığını açıklayınız.

9

Yay kütlelerinin ve sürtünmelerin önemsenmediği ortamda, her ikisi de 2 kg kütleli olan oyuncak arabalardan 6 m/s büyüklüğündeki hıza sahip olanı, durgun olana çarpıp aradaki yayı sıkıştırmaya başlıyor.

Buna göre,

- Yayın en fazla sıkıştığı anda arabaların hızlarını bulunuz.
- Yayın en çok kaç cm sıkıştığını bulunuz.

beyin yakan cevaplar

$$4 \quad f(x) = \sqrt{x + \sqrt{x + \sqrt{x + \sqrt{x} \dots}}} = f(x)$$

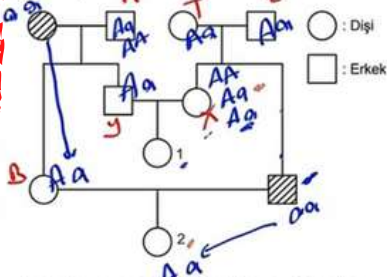
$$f(x) = \sqrt{x + f(x)}$$

$$f'(x) = \frac{1+f'(x)}{\sqrt{x+f(x)}}$$

$$f'(2) = \frac{1+f'(2)}{\sqrt{2+f(2)}}$$

1

İnsanlara ait aşağıdaki soy ağacında otozomal çekinik bir özelliği fenotipinde gösteren tüm bireyler taralı olarak gösterilmiştir.

Buna göre, soy ağacındaki 1 ve 2 numaralı bireylerin ilgili karakter bakımından aynı genotipte olma olasılığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1/3 B) 2/5 C) 3/10 D) 2/5 E) 4/9

X için
X'in anne babasını
çıkarıyoruz.

$$Aa \times Aa$$

$$AA \quad Aa \quad Aa \quad aa$$

$$\frac{1}{3} \quad \frac{2}{3}$$

$$\frac{X}{AA} \times \frac{Y}{Aa}$$

$$AA \quad Aa \quad AA \quad Aa$$

$$Aa \times Aa$$

$$AA \quad Aa \quad Aa \quad aa$$

$$\frac{6}{10} = \frac{3}{5}$$

2

$$(x-0)^2 + (y-4)^2 = (r-4)^2 \Rightarrow x^2 + y^2 - 8y + 16 = r^2 - 8r + 16$$

$$(x-3)^2 + (y-0)^2 = (r-3)^2 \Rightarrow x^2 - 6x + 9 + y^2 = r^2 - 6r + 9$$

$$(x-3)^2 + (y-4)^2 = (r-5)^2 \Rightarrow x^2 - 6x + 9 + y^2 - 8y + 16 = r^2 - 10r + 25$$

$$x^2 - 6x + y^2 - 8y = r^2 - 10r \Rightarrow r^2 - 6r - 8y = r^2 - 10r$$

$$-8y = -4r \Rightarrow y = \frac{r}{2}$$

$$x^2 - 6x + y^2 - 8y = r^2 - 10r \Rightarrow r^2 - 8r - 6x = r^2 - 10r$$

$$-6x = -2r \Rightarrow x = \frac{r}{3}$$

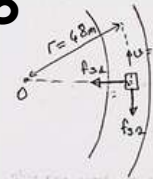
$$\frac{r^2}{9} + \frac{r^2}{4} - 4r = r^2 - 8r$$

$$0 = r^2 - \frac{13r^2}{36} - 4r$$

$$0 = r(\frac{23r}{36} - 4)$$

$$r = \frac{144}{23}$$

5

F_{s2} yörüngeye dik olduğu için iş yapmaz. F_{s2} 'den dolayı araba yavaşlaması gerekirdi AMA motorun ürettiği gücün dolayı sabit hızla hareket ediyormuş.

Cisme etkiyen NET sırtına kuvveti:

$$\sum F_s = \sqrt{F_{s1}^2 + F_{s2}^2}$$

Şimdi F_{s1} ve F_{s2} 'yi bulalım.

$$F_{\text{net}} = F_{\text{mk}} \quad v = \frac{2\pi r}{T} \quad T = \frac{2\pi r}{v} = \frac{2\pi \cdot 48}{6} = 48s$$

$$F_{s1} = m \frac{v^2}{r} \quad \text{Aracın 1 turu 48 s'de tamamlar.}$$

$$F_{s1} = 800 \frac{6^2}{48} \quad \text{Aracın 1 tur döndüğünde v'ye zıt}$$

$$F_{s1} = 600N \quad \text{olan } F_{s2} \text{ nin harcadığı enerji:}$$

$$W = \Delta E \quad P = \frac{\Delta E}{\Delta t} \Rightarrow \Delta E = P \cdot \Delta t$$

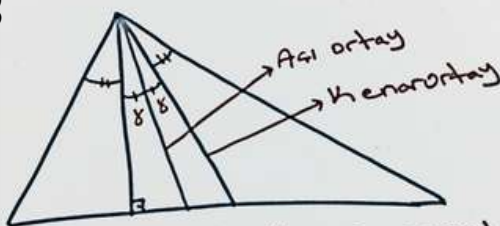
$$F_{s2} \cdot 2\pi r = P \cdot 48 \quad = P \cdot T$$

$$F_{s2} \cdot 2\pi \cdot 48 = 4800 \cdot 48$$

$$F_{s2} = 800N$$

$$\sum F_s = \sqrt{600^2 + 800^2} = 1000N$$

3

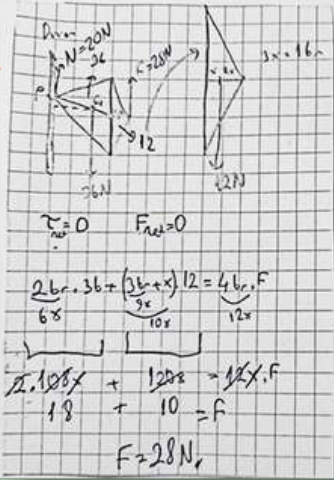

$2\alpha < 45$ olmak zorunda

$13\sqrt{2} > x \geq 13$
13, 14, 15, 16, 17, 18 değerlerini alın.

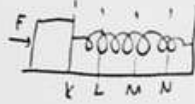
6

Tüm üsgerin ağırlığını 48 N olarak vermiş.
Ağırlığın alanlarla orantısını kullanarak işin
önce üsgini alanları 3A ve A olan üsgilere
ayırarak. Sırasıyla ağırlıkları 36N ve 12N
oldu. Ardından üsgelerin ağırlık noktaları bulmak
için kenarortayları çizdik ve 2/1 oranından
ağırlık noktalarını bulduk. En sonunda ise
cisim dengede olduğu için $\tau_{a0}=0$ ve
 $F_{a0}=0$ 'ı sağladık. Böylece Tork dengeinden
 $F=28N$ çıktı. Kuvvet dengesiinden de noktasını
uyguladığı kuvvetin 20N olduğunu bulduk.

7

Subtle hızla değişti için $F_{a0}=0$ olarak. Yani uyguladığını
kuvvet yavaş olarak kuvvetle eşit olmalı $F_{a0} \cdot k \cdot x$ 'teki
'k' sabitken 'x' sürekli arttığı için F_{a0} sürekli
artar. Bu yüzden bizim uyguladığımıza F kuvveti de
sürekli artar.

I. öncül yanlış çünkü N noktasında x arttığı
için F'de artar. Yani $F_N > F_L$

Cevap yalnız I,

II. öncül doğru çünkü $W = F \cdot \Delta x = \Delta E$
artarsa artar

III. öncül yanlış çünkü $P = \frac{W}{t} = F \cdot v$ yani $W_L < W_N$ ve
ve sabit hızla değişti için t'ler eşit olur. Bu yüzden
 $P_L < P_M < P_N$

8

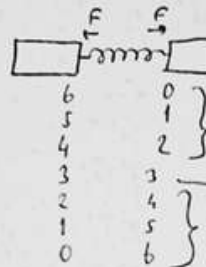
Helikopterin pervanesi salınmaya başladığında açısal momentumun korunumu açısından
helikopter'de pervaneye zıt yönde olacak şekilde dönmeye başlar. Bunu önlemek için
kuyruk pervanesi salınarak helikopterin gövdesinin dönməsi engellenir.

Çift rotorlu helikopter modellerinde ise pervaneler birbirinin zıt yönde
dönerek $\Delta L=0$ olmasını sağlar. $\Delta L=0$ olduğu için helikopter dönme salınmaz.
Bu yüzden kuyruk pervanesine ihtiyacı yoktur.

Yay olduğu için 1 boyutta esnek çarpışma yapabilir. Kütükleri eşit olan
cisimler esnek çarpıştıklarında hızlarını değiş-tokuş ederler.

9

$F = m \cdot a$
eşit eşit 0 zaman hareketi de
eşit olmaz.

a) yayın en sıkıştığı an arabaların
ikiisi de 3 m/s hızla sıkışır.

b)

$$\Delta E = 0$$

$$\frac{1}{2} m v^2 = \frac{1}{2} m v_1^2 + \frac{1}{2} m v_2^2 + \frac{1}{2} k x^2$$

$$\frac{1}{2} \cdot 2 \cdot 6^2 = \frac{1}{2} \cdot 2 \cdot 3^2 + \frac{1}{2} \cdot 2 \cdot 3^2 + \frac{1}{2} \cdot 100 \cdot x^2$$

$$36 = 18 + 50x^2$$

$$x^2 = \frac{18}{50}$$

$$x = \frac{3}{5} m = 0,6 m = \boxed{60 cm}$$